

Geometrie - (ne)přímo na tělo

BcA. Zlata Stolaříková

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design oděvu
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Zlata Stolaříková**
Osobní číslo: **K13321**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Geometrie – (ne)přímo na tělo**

Zásady pro vypracování:

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním rozsahu 25 normostran. Historie a vývoj geometrie v dějinách odívání. Moderní užití geometrie a dalších oděvních geometrických vzorů v současném oděvním designu.

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 9 – 12 modelů.

Dámská jarní kolekce, která absorbuje odkaz geometrie s uměleckým výrazem v soudobém odívání. Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací dokumentace realizace dle zadaných parametrů: (moodboard, storyboard, skici s naznačením siluety, celkový náhled kolekce, barevnost, popis materiálů, technické nákresy modelů, technické opisy, stříhové řešení), postprodukce EXIT prezentace kolekce formou módní přehlídky. Práce doplněná o dokumentační fotografie z procesu tvorby, módními fotografiemi, popř. krátkým promo-videem. Rozsah práce cca 40 stran, formát A4. Odevzdat ve dvou stejnopisech v pevné vazbě. Součástí předané písemné práce jsou i 2 vyhotovení na CD-ROM.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší str. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB,

**obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok
obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii
v tiskovém rozlišení.**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

DK PUBLISHING, Fashion: The Definitive History of Costume and Style, DK ADULT, ISBN-10: 0756698359, ISBN-13: 978-0756698355.

PASTOUREAU, Michel, The Devil's Cloth: A History of Stripes, Washington Square Press; Reprint edition (June 4, 2003), ISBN-10: 0743453263, ISBN-13: 978-0743453264.

MÁCHALOVÁ, Jana, Budiž móda, průvodce dějinami módy 20. století. Vyd. 1.

Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička, Praha: Knižní klub 2013,

ISBN 978-80-7243-608-8, EAN: 9788072436088.

THE KYOTO COSTUME INSTITUTE, Fashion: A History from the 18th to the 20th century, Taschen; Slp edition (August 30, 2007), ISBN-10: 3822827630,

ISBN-13: 978-3822827635.

STEVENSON, N., Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020:

kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři. Vyd. 1. Praha: Fortuna

Libri, c2011, 288 s. Fortuna factum, ISBN 978-80-7321-570-5.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Art. Mária Štraneková, ArtD.

Ateliér Design oděvu

Datum zadání diplomové práce:

3. října 2014

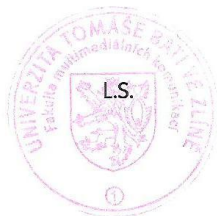
Termín odevzdání diplomové práce:

16. května 2015

Ve Zlíně dne 2. prosince 2014

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

Mgr. Art. Mária Štraneková, ArtD.

vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 4.5.2015

.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Pruh - nesmrtelný vzor, který v sobě skrývá mnoho tajemství a příběhů. Už tisíce let se do něj oblékáme. Ne vždy jsme ho nosili pro jeho módnost. Ve svých počátcích sloužil především k označení určitých vrstev. V úvodu teoretické části své diplomové práce se zabývám historií pruhu. Postupně se dostávám až po současnost pruhu. Další kapitola už přímo mapuje módní návrháře, které tento vzor uchvátil stejně jako mě a použili ho ve svých kolekcích a tvorbě. V další části této kapitoly se dočtete, které filmy proslavily pruhovaný vzor na kostýmu. Praktická část je o mém pohledu na pruhy a vyjádření se pomocí nich. Pruhy dle svého cítění vyjadřuji pomocí závěrečné kolekce.

Klíčová slova: pruh, nesmrtelný vzor, geometrie, dynamika, pohyb, čistota

ABSTRACT

The stripe – immortal pattern which is full of many mysteries and stories. Since centuries we wear it. Not all the time we wear it because of its fashionability. In the dawning of clothing the stripe helps to distinguish somebody from somebody, to differentiate social classes. The introduction of my dissertation is focused to the history of the stripe till the present time. Next chapter presents the work of fashion designers who drew inspiration from the stripe like me and used the stripe in their collections. In the next part of that chapter are mentioned movies which make the stripe unforgettable on the film set. Practical part is about my personal opinion how to express with stripes in fashion design. My personal attitude is seen on my final collection.

Keywords: stripe, immortal pattern, geometry, dynamics, motion, purity

„Móda není něco, co najdete jen v šatech. Móda je na obloze, na ulici, móda souvisí s myšlenkami, se způsobem, jakým žijeme, se vším, co se děje.“

Coco Chanelová

Vřelé poděkování patří Mgr. art. Márii Štranekové ArtD, za pomoc a odborný dohled při realizaci diplomové práce. Poděkování patří také mým blízkým, rodině a především rodičům za velkou podporu a trpělivost po čas studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE PRUHŮ	11
1.1 ĎÁBEL S PRUHEM NA TĚLE (13. – 16. STOLETÍ).....	12
1.2 OD VODOROVNÉHO PRUHU K SVISLÉMU A ZPĚT (16. – 19. STOLETÍ).....	16
1.2.1 Pruh revoluce.....	19
1.2.2 Věznit a trestat.....	21
1.3 PRUH SOUČASNOSTI (19. – 21. STOLETÍ).....	23
1.3.1 Hygiena a pruh	23
1.3.2 Tenkrát....a dnes	25
2 MÓDNÍ DESIGNÉŘI A PRUH	31
2.1 FILMY, VE KTERÝCH SE OBJEVIL MÓDNÍ PRUH.....	45
II PRAKTICKÁ ČÁST	48
3 STRIPE – ABSOLUTE PURE.....	49
3.1 REŠERŠE	49
3.1.1 Barevnost	50
3.1.2 Materiály	51
3.1.3 Cílová skupina.....	53
III PROJEKTOVÁ ČÁST.....	54
4 FOTODOKUMENTACE.....	55
ZÁVĚR	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	74
SEZNAM OBRÁZKŮ	75
SEZNAM PŘÍLOH	78

ÚVOD

Při hledání námětu své diplomové práce jsem se soustředila na témata, která se pojí s módou a dějinami odívání nebo jsou přímo jejich součástí. Mým záměrem bylo napsat diplomovou práci, která by rozšířila naše vědomosti o módních kouscích, které dnes běžně nosíme, ale vůbec neznáme jejich dřívější význam. Netušíme ani to, jak tehdejší společnost nahlížela na ty, kteří je oblékali.

Při přemýšlení nad tímto tématem nešlo zapomenout na nejrůznější módní objevy, které zásadním způsobem změnily svět módy: džíny, bílé tričko, malé černé, Burberry trenčkot a v neposlední řadě pruhy. Jsou zde snad celou věčnost.

Každou letní sezónu vytahujeme ze svých šatníků pruhované tričko. Víme, že ani letos s ním nic nezkazíme. Dokáže nás příjemně naladit na léto. Dalo by se říci, že nejen pruhy, ale také puntíky a kostky jsou zkrátka nesmrtelné. Tyto geometrické vzory spolu s džínou už ze světa módy nikdy nevyjmizí. Pruhy byly znakem d'ábla, puntíky zase znázorňovaly nemoci. Jak pruh vznikl? Co vlastně pruh znamená? Jak se během historie vyvíjel? Prošel výraznou změnou? Chtěla jsem znát odpovědi na tyto otázky, a tak jsem začala pátrat po informacích. Úspěch se dostavil a já byla přímo fascinovaná tím, co tento vzor skrývá za příběhy. Přesvědčil mě natolik, že jsem se rozhodla tímto tématem zabývat hlouběji. Zpočátku jsem pochybovala, jestli najdu pro svou práci dostatek podkladů. Byla jsem příjemně překvapená, kolik informací jsem získala díky knize *The Devil's cloth: a history of stripes* od Michaela Pastoureaua. Pruh, jak ho známe dnes, si prošel dlouhou historií. Dříve byl dokonce znakem d'ábla, zakázán církví, používal se k označení spodních vrstev. Proč byl tak oblíbený v době revoluce? Proč byl tento vzor vybrán k označování vězňů? Proč ho Coco Chanel uvedla ve svých kolekcích?

Nenajdu na tyto otázky jsem se snažila najít odpověď v teoretické části své diplomové práce. Další kapitola rozebírá módní návrháře, kteří ve své tvorbě a kolekcích pruh používali a byli jím ohromeni stejně jako já. Jelikož fenomén pruhu pokračuje i letošní sezónou, nezapomněla jsem ani na mladé designéry a kolekce pro tuto sezónu jaro/léto 2015.

Praktická část diplomové práce je zaměřená na vývoj a tvorbu dámské kolekce *Stripe – absolute pure*. Poslední částí je projektová část, která je završením celé této práce o pruzích. Naleznete v ní fotodokumentaci modelů kolekce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE PRUHŮ

Historie pruhů je tak dlouhá jako historie odívání a lidské společnosti vůbec. Skandály, které pruhy ve středověku vyvolávaly, jsou dnes pro nás spíše iracionální. Pruhy existovaly v umění už dávno před tím. V západním středověkém světě najdeme hodně příkladů individualit, kterým náboženská společnost přisoudila oblečení s pruhem. Jsou to židé, kacíři, klauni, akrobaté, ale i kati a prostitutky, nebo rytíři u kulatého stolu. Všichni tito lidé, dnes bychom řekli mimo hlavní proud většinové společnosti, proužkem narušovali zavedený pořádek a všichni měli dle ostatních co dočinění s ďáblem. Není obtížné si připomenout seznam všech hrdinů, kteří byli oděni do pruhů. O to těžší je porozumět, proč byl tento šat vybrán pro vyjádření negativního statutu. Nehledala bych v tom nic nahodilého, nebo ezoterického. Naopak, začátek 12. a 13. století poskytuje dostatečné množství dokumentů, které přiřazují negativní až ďábelský podtext oblečení s pruhem. Křesťanský středověk zdědil dřívější hodnotový systém a pověry týkající se oděvu s pruhy. Mezi všemi kulturními a morálními vzory té doby stojí: „Nikdy na sobě nebudeš nosit šat, který je udělán ze dvou...“, Z řeckého překladu lidové latiny není příliš jasné, co se nemá kombinovat. Ve Starém zákoně se rovněž objevují podobné pasáže, které zdůrazňují, že: „nebudeš nosit oblečení dělané ze dvou rozdílných druhů tkaniny jako je nit vlněná a nit lněná“. Toto tvrzení se ovšem zpochybňuje a neví se, jestli je v překladu míněn zákaz používání dvou textilií nebo barev. Moderní překlad bible se přiklání k první možnosti, jež zůstává věrná hebrejskému textu, zatímco středověké citace preferovaly druhou možnost a interpretovaly ji jako zákaz používání barev a ornamentů. Zdálo se, že každý povrch je sestaven z vrstev. S proužky to ovšem není možné, u nich není žádná vrstva dole ani nahoře, žádná zadní a přední barva. Středověké vnímání chápalo proužky podezíravě, protože struktura byla pro ně zásadní. Tam tedy začal důvod skandálu...? Je tedy možné najít odpověď na středověký názor, ohledně oblečení s pruhy? Středověký proužek měl význam pouze ve zobrazení chaosu, překročení řádu a nepořádku. Problém proužků ve své podstatě vede k přemýšlení nad vztahem mezi vizualizací a společností. Proto středověk určil oblečení tak důležitou roli. Oko hodnotilo věci lépe než sluch či hmat. Zrakový vjem tak charakterizoval nebezpečného jedince viditelně, stručně a lépe než vjem akustický či hmatový.

1.1 Ďábel s pruhem na těle (13. – 16. století)

Skandál, který za sebou zanechává důkaz, bývá dokumentován. Historici tak mohou lépe podle dochovaných záznamů dokumentovat překročení sociálního řádu. To je případ pruhu v době konce středověku. Z této doby nenacházíme mnoho dokumentů, které popisují jednobarevnou látku, protože ta přece reprezentovala řád a pořádek. Zato proužek je dokumentován víc, protože v té době překračoval normu, a vzbuzoval velké pohoršení. Takový případ nacházíme ve Francii v polovině 13. století. Bylo to koncem léta 1254, kdy se svatý Louis po čtyřech letech vrátil ze Svaté země zpět do Paříže po neúspěšné křížové výpravě. Král se nevrátil sám, ale přivezl si s sebou také větší počet mnichů, mezi nimi i několik bratří Karmelitánů. Kvůli nim vypukl skandál, protože Karmelitáni nosili pruhovaná roucha. Řád Karmelitánů vznikl ve 12. století, kdy se několik poustevníků sdužilo pod horou Karmel v Palestině, kde se rozhodli obrodit život věřících jako kdysi Ježíš na poušti. Později papež Řehoř IX. dovolil řádu žít ve městech, kde jejich hlavním předmětem činnosti bylo modlení. Karmelitáni později začali učit na universitách v Boloni a v Paříži, protože byli nuceni pod muslimským tlakem opustit Jeruzalém. Expandovali na západ několik let předtím, než se svatý Louis vrátil z křížácké výpravy (v Cambridgi byli roku 1247). Příchod do Paříže roku 1254 odstartoval diskusi kolem jejich oblečení. Hmotné důkazy o jejich oblečení se nedochovaly, opíráme se pouze o zmínky z kronik. Tyto zmínky se neshodují na barvě jejich hábitů, zda byly hnědé, šedé či černé, každopádně byly tmavé. Shodují se však na vzoru jejich plášťů. Byly pruhované buď bílo - hnědě, vzácněji bílo - černě. Legendy vysvětlují biblický důvod vzhledu jejich plášťů. Měla to být kopie pláště proroka Eliáše, zakladatele Karmelitánů. Upálen hodil plášť učedníkovi, aby si ho ponechal, protože na něm byly hnědé pruhy, stopy ohně. Tato legenda zmiňuje postavu proroka Eliáše jako mesiáše a hrdinu, který nikdy nezemřel a zdůrazňuje symboliku jeho pláště. Texty z konce 13. století podtrhují zmínky, že plášť Karmelitánů byl proužkovaný se čtyřmi bílými pruhy, které reprezentovaly sílu, spravedlnost, prozíravost a střídmost, dále byl rozdělený třemi hnědými pruhy, které evokovaly náboženské hodnoty – věrnost, naději, lásku. Žádné pravidlo nikdy neupravovalo šířku nebo směr pruhů na karmelitánském plášti. Šířka pruhů, horizontálnost, vertikálnost, žádná z těchto veličin nemá zvláštní význam. Jediné, co je spojovalo, bylo to, že pláště byly pruhované na první pohled odlišné od plášťů vojenských, lékařských, zkrátka jasně se odlišovaly od většinové společnosti. Hned jak vstoupili Karmelitáni do Evropy, stali se terčem výsměchu. Lidé si na ně ukazovali a pokřikovali přezdívkou „zamřížovaní bratři“, což bylo velmi negativní pojmenování, protože zamřížo-

vání ve staré francouzštině neoznačovalo pouze proužky, ale také nepůvodnost. Dále byli obviňováni z lakoty, přetvářky a co víc, byli považováni i za stoupence ďábla a Antikrista. Na začátku roku 1260 dosáhl skandál takových rozměrů, že papež Alexandr IV. výslovně zakázal karmelitánům nosit jejich pruhované pláště. Konflikt mezi karmelitány a mocným papežem trval více než čtvrt století. V roce 1295 další papež, Bonifác VIII., speciálním dekretem potvrdil, že výměna rouch s pruhy je zakázaná pro mnichy všech řádů. Proč tento zákaz? Proč taková netolerance pro všechny, kdo chtěli nosit pruhy? V 19. století učenci uvěřili, že roucho karmelitánů bylo ovlivněno orientem a oděvem muslimů. Jistým pruhovaným oděvem byla „djellaba“, což je šat volného střihu, který můžeme ještě dnes vidět v islámských zemích. Od 18. století také sami karmelitáni tvrdili, že jejich stará roucha jim určili muslimové v Sýrii, protože islám zakazoval křesťanům nosit bílá roucha. Podle koránu jsou totiž znakem vznešenosti a významnosti. Toto historicky přijatelné vysvětlení, které je v zásadě pravdivé, ale nevystihuje zřejmě celý problém. Pruhovaný šat přinejmenším nepatřil jen karmelitánům. Na západě také další skupiny lidí, další jedinci trpěli kvůli proužkovaným šatům. Historie dokumentuje, že proužek byl skutečně vždy znakem odchylky a pobuřoval vždy, když se objevil na šatě žoldnéřů, na pažbě pušky nebo na rukávech kurtizány. Od konce Karolinské doby zaznamenáváme mnoho důkazů o diskriminaci proužků. Napříč Evropou to byl vizuální znak, který upozorňoval na to, že nositelé takového oblečení nemají nic společného s poctivými občany. V německých městech se často požadovalo, aby tímto oblečením byli označováni blázni, hendikepovaní, bohémové a někdy i židé, prostě všichni, kdo nebyli řádnými křesťany. Funkce pruhovaného šatu začínala mít ideologický a sociální rozměr. Pruh pomáhal diskriminovat a rázně určovat ty, kdo se vylučovali z oficiální společnosti. Posledním důkazem, který historie nabízí je to, že proužek je chápán jako znak zla a negativity. Jsou známy příklady psané v latině z doby 12. a 13. století formou potulných písní a dvorních romancí. Oblečení v proužcích se zde objevují potulní rytíři, nevěrní bratři, nehodní synové, krutí skřítci nebo chamtiví služebníci. Proužky se objevují na jejich pláštích, dečkách pro koně, halenách, na spodním prádle. To vše mělo pomoci čtenáři pochopit, s kým má tu čest. Jednalo se vždy o nevznešené jedince, oblečené do pruhovaného šatu. V umění se figury, které byly ozdobeny proužky, objevovaly i na iluminacích (skleněných vitrážích), dále na nástěnných malbách (freskách) a později v dalších médiích, jako byla tištěná bible. Proužek nezačal jen odlišovat rozdílnost sociální a morální, nerozlišoval jen služebníky od pánů, blázny od zdravých, vyvolené od bídných, ale mohl znázorňovat i menší nuance a sociální úroveň ve společnosti 15. století. Středo-

věké oko bylo citlivé na materiál a strukturu povrchu, použití různých látek rozdělovalo společnost do dané hierarchie. Dochované texty a obrázky nám pomáhají porozumět určitým symbolům. Úplně hladký oděv je vzácný, protože středověká technologie těžko dovozovala získat perfektně hladký, čistý, nebarevný povrch látky. Tkalci často tkali své látky v hrubých strukturách a barvili je. Hladký bílý povrch, pokud je použit sám, je neutrální, ale když je doplněn proužkem, nebo potištěným vzorem, dostává symbolický význam. Ten má zdůraznit pozitivní, nebo negativní roli.

Oproti středověku od 16. století reprezentovaly proužky něco formálního, neobyčejného a dokonce svatého. To také vysvětluje použití takového materiálu při korunovacích, liturgiích a vyobrazeních, které měly vyzdvihnout božskost. Na šatech francouzských králů nacházíme modré pruhy se zlatými liliemi. Byl to výraz síly, suverenity a nadpozemské sféry. Puntíčkované nebo skvrnité vzory vycházející ze skutečnosti byly odrazem nemoci, nečistoty tak, jako bylo lidské tělo zasaženo při morových ranách body nebo skvrnami morové nákazy. Přesně tak symbolicky puntíkatý vzor zosobňoval smrt a peklo. Proto jsou na vyobrazeních z té doby démoni a satani ztvárňováni právě s tímto vzorem. Proužek je v té době považován za kontrast k puntíku. Znázorňuje dynamickou sílu, která je blízko pohybu. Na jakémkoliv dochovaném obrázku je pruh vnímán jako první. Vlámští malíři v 15. a 16. století často umísťovali pruhovaný oděv na centrální místa svého obrazu. Měla přitahovat divákovu pozornost a spojit je tak s dílem. Tento trik a další používali Memling, Bosch, Brueghel. Brueghel například na svém obraze Kalvárie, na kterém je více než 500 postav, umístil anonymního spěchajícího pastýře oblečeného do bílo-červených pruhů téměř do centra kompozice. Protože tento pruhovaný oděv vytváří kontrast k oblečení postav okolo něj, je to právě pastýř, který zaujme, diváka nejdříve. Není to Jan, Marie, ani Kristus, sejmutý z kříže. Proužek je vnímán výrazněji než čistý povrch, nebo povrch, který je tečkovaný. Tato kvalita má původ v říši zvířat. Zvířata se srstí pruhovanou jsou většinou predátoři. Jsou nebezpeční, krvelační, např. tygr, hyena, had nebo vosa. Dokonce zebra, kterou renesance vynesla do popředí, platila na konci středověku za nebezpečné zvíře. Považovali ji za takovou kvůli její pruhované srsti. Hrdinové byli zpodobňováni na bílém koni, zatímco cizinci přijížděli na koních flekatých.¹

¹ PASTOUREAU, Michel. *The Devil's cloth: a history of stripes*. 1. Washington Square Press trade paperback ed. New York; NY [u.a.]: Washington Square Press, 2003. ISBN 07-434-5326-3.

Na užití pruhu v dějinách oblékání můžeme dokumentovat vývoj lidské společnosti samotné, zosobnění dobových předsudků i sociální napětí včetně hierarchie společenských vztahů. Každopádně pruh byl vždy prvkem dynamickým, symbolickým a dá se říct i jednoznačně expresivním v divákově orientaci světa. Z dávné historie pruh hodnotově prošel celou škálou pocitů od výrazně negativního chápání světa k symbolu moci, štěstí a osobní výlučnosti. Tato charakterizace byla dále rozvíjena po celé 19. a 20. století, kdy se pruh uplatnil i v dekorativním umění a v životním stylu (tapiserie, tapety). Pruh ve všech barevných modifikacích byl užíván nejen v dobové módě, ale zejména v uniformách 19. století. 20. století je dalším expresivním ohňostrojem užití pruhu, od šatů vězňů z koncentračních táborů až po extatické výkřiky módy po válce v 50. a 60. letech minulého století.

Obr. 1. Saský komplet (1547-1553)

Tento unikátní komplet vznikl v polovině 16. století a patřil saskému vévodovi a později kurfiřtu Mořicovi (1547-1553). Je to nejstarší a nejzachovalejší příklad skutečného oděvu z tohoto období. Žluté hedvábí s černými sametovými pruhy odráží heraldické barvy saské

země. Všechny pruhy jsou lemované stříbrnou šňůrkou. Podobné zdobení pruhy bylo v 16. století velmi módní. Hranatá impozantní silueta přesně odpovídá aristokratickému mužnému stylu, který je znám z dobových portrétů.²

1.2 Od vodorovného pruhu k svislému a zpět (16. -19. století)

Postupem doby se nové geometrické způsoby uspořádání pruhů ustálily bez toho, aby pruh ztratil svou původní charakteristiku. Pruhy se vyvinuly do dalších forem a významů. Dostal se tedy i mimo užití na tkaninách a erbech. Stal se součástí výzdoby interiérů, nábytku, věcí denní potřeby a všeho co se týká moře. Rozšíření funkcí souvisí i s rozšířením významu pruhu. Pruh už neoznačuje pouze negativní stránky. Dochází k úsvitu „dobrého“ proužku. Doba romantismu neznamená jen úsvit nové doby, ale také překročení negativního významu pruhu. Dominance vodorovného pruhu nejprve polevuje a pak se vytrácí. Svislé pruhy, které středověk užíval střídavě, se násobí. Už neplatí jen oddanost dvěma barvám, užívána byla jak tříbarevná, čtyřbarevná i vícebarevná kombinace barev. Stejná vzdálenost mezi pruhy již není absolutně nutná. Geometrická různorodost, která se na oblečení objevuje, dovoluje porušit sociální zařazení. Pruh již není něčím d'ábelským, nebo nejenom d'ábelským, a společnost ho využívá ve větší míře. V 18. století nacházíme pruhy na oděvu aristokratů i sloužících, na svátečních oděvech i na oděvech pro všední den. To, co středověk odlišuje od začátku moderního věku, je právě rychlý přechod od „d'ábelského“ k širšímu užití pruhu. Místo starých středověkých konotací něčeho nezvyklého, nečistého, překračujícího řád společnosti, se pruh stává znakem podřízenosti. Tento význam se postupem doby zdůrazňuje. Feudální společnost pruhem označovala většinu poddaných. Lidé v kuchyni, ve stáji, sloužící, prostě všichni od 12. století nosili pruhy jako znamení služby. Důkazy nacházíme zejména na vyobrazeních z německého teritoria, Porýní a jižního Německa. Dvoubarevný proužek služebního personálu se dostává i do jejich znaku. Tento trend se prohlubuje mezi 15. – 16. stoletím jak mezi muži, tak i mezi ženami. Na

² *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

obrazech mají sloužící pruhované blůzky, šaty nebo zástěry. Původní domácí význam dostává ještě exotickou příchut' obzvláště v Benátkách, kde patricijové přijímali nezletilé služebnictvo z Afriky, aby jim sloužilo. Tento trend ovládl celý Apeninský poloostrov a dostal se i za Alpy. Každý palác, šlechtický dvůr musel mít své černochoy, kteří byli oblékáni do pruhů. Pruhy podporovaly orientální původ sloužících, protože ve středověku byla Afrika považována za část východu. Po roce 1580 dochází k útlumu tohoto trendu, ale přesto se černí sloužící objevují až do 19. století. Spojení mezi proužkem a černým obyvatelstvem zanechalo známky v malířství a v ryectví. Tento zvyk ustanovil zavedené spojení pruhovaného oblečení s Afričany. Malíři, jako Veronese, nikdy neopomenuli obléci černocho, kterého portrétovali do pruhovaného oděvu, nebo vedle něj umístil bělocha také do pruhovaného oděvu. Toto ustálené spojení černocho a pruhovaný oděv se uplatňovalo v divadlech a ve všech zábavných žánrech a rituálech té doby. Dát někomu pruhovaný oděv v době romantismu znamenalo totéž jako ho označit „ za divocho“, zkratka za někoho, kdo překračoval sociální nebo kulturní řád. Pruh tak neoznačoval jen někoho mimo Evropu, ale stal se symbolem něčeho exotického nebo přirozeného. Američtí Indiáni, později tichomořští Indiáni, všichni byli znázorněni s pruhu, buď na šatech, nebo na tělech. Pro západní svět se stal pruh znázorněním někoho mimo civilizaci. Původní domácí pruh také nezmišel. Žlutočerný pruh zrozený ve viktoriánské Anglii se rychle stal znakem sloužících v Evropě a v Americe. Setkáváme se s tím ještě v dobových filmech, kdy sluha nosí typickou vestu se svislými žluto-černými pruhy. V Anglii na konci 19. století tyto vesty dostaly přezdívku tygři. Jiným pokračováním středověkého pruhu je jeho užití na vojenských uniformách. I zde pruhy pomáhají budovat systém organizace skupin a jejich hierarchie. Už v 15. století sloužili tzv. Lancknechti (doslova služebníci zemně), kteří nosili pruhovanou uniformu. Od 17. století se uniforma vyvíjí a pruh v ní dostává svou roli. V době romantismu se vyvíjí i aristokratický proužek, mnohdy už propracovaný. V době romantismu má proužek své umístění také na dobovém čalounění. Po středověku se mladí aristokraté a bohatí patricijové v italských městech oblékají výstředně. Mezi výstřelky patří oblékání se do pruhů. Pruhy se objevují na rukávech a kalhotách. Objevuje se nová tendence v tom, že proužky nejsou vodorovné, ale svislé. Úmysl překročit sociální a etický stav té doby je zde silně cítit. Nová móda netrvala však dlouho, po roce 1380 mizí. V jemných náznacích přetrvává i v 15. století hlavně na burgundském dvoře. V 15. století dochází k boomu nejprve v Německu, pak v Itálii, později ve Francii a v Anglii. Objevují se nové moderní pruhy. Někteří aristokraté jsou portrétovaní v pruhových kalhotách. Svislý pruh se stává aristokra-

tickým, zatímco vodorovný je povětšinou znamením služebnictva. Až po protestantské reformě ekonomických krizích, po katolické protireformaci dochází k tomu, že oděv se stává prostším a nedochází u pruhů k extravaganci.

Mezi lety 1620 – 1630 dominuje španělská móda a proužek se objevuje hlavně na pánském oblečení (rukávy, kalhoty). Tato móda zasáhla aristokracii a netrvala dlouho. Na konci třicetileté války zůstává pruh na uniformách Lancknechtů, poté přichází dlouhé období bez pruhů, nepočítáme-li oděvy služebnictva na konci století. Vliv exotického východu a Turků výjimečně přináší exotické pruhy. Zaznamenáváme to v celé Evropě v polovině 18. století. V té době lidé často používají pruhy, aby svým oděvům dodali exotický ráz. Vše se změnilo po roce 1775, kdy americká revoluce pomáhá rozkvětu proužku v textilním průmyslu a na dekoračních látkách. Tady začíná původ romantického a revolučního proužku zrozeného v Novém světě, ale který rychle přejímá i svět starý. Je to zrod fenoménu, který bude trvat více než půl století, který pronikne do všech sociálních skupin a který revolučně změní vizuální a kulturní status pruhu a pruhovaných tkanin. Tato exploze nového pruhu byla způsobena posunutím kdysi negativního charakteru, který pruh měl od středověku. Negativní aspekt vnímaný ještě v 17. století mizí a je nahrazen novými významy ve stoletím následujícím. Typický je příklad použití pruhů zebry. Zoologové 16. století a začátkem 17. století považovali zebra za divokého osla a bizona. Později byla vnímána jako harmonické stvoření a elegantně oděné zvíře s grácií koně, lehkostí jelena a její srst považovali díky pruhům za pravidelně symetrickou, jako by sama příroda byla svrchovaným vládcem. Střídání černých a bílých pruhů se považovalo za přesně rozdělené jako na oděvech. Pruhy dokonale kryly nejen tělo, ale i hlavu, nohy, prostě vše od uší až po ocas. Zebra jako stvoření nejvyššího svými pruhy neruší nebo neuráží svého stvořitele. Nový romantický trend pruhu je ovlivněn novým přístupem a chápáním přírody. Nová éra pruhu může začít. V módě se s ní setkáváme u amerikanofilů, ve Francii a v jiných zemích nepřátelských Anglii kolem roku 1770. Americká revoluce a vlajka třinácti amerických kolonií, které se vzbouřily proti anglické koruně, jsou symbolem svobody a nových stylů. Pruh okamžitě získává nový ideologický a politický rozměr. Kdo ho nosí, jako by navenek proklamoval novou snahu o svobodu. Pruh se rychle stává módním trendem. Zasahuje rychle široké sociální vrstvy ve Francii a v jiných evropských zemích. Dokonce i Anglie přijímá pruh kolem roku 1780. Saka, kabáty, fraky, vesty, blůzy, ponožky, kalhoty, zástěry, šátky. Stejně jako na vesnicích nebo dvorech je většina šatníku pruhovaná. Aristokratický pruh se potkává s pruhem poddaných. Nová móda pruhů zasahuje tovární výrobu tkanin i dekorač-

ních látek. Drapérie, závěsy, tapety, nábytek, dekorační látky všech druhů jsou zdobeny pruhem. Novoklasický vkus ovlivňuje geometrii pruhu. Pruh se stává užším, svislým, je v jasnějších a světlejších barvách, než tomu bylo v 16. a 17. století. Kombinace červeno-černá, modrobílá, zelenobílá, žlutozelená dominuje. Pruhy dělají místnost větší, vytvářejí razantnější atmosféru a zvýrazňují povrchy. Ve Francii v době dekorativního umění koncem období krále Ludvíka XIV. tento styl převažuje.

1.2.1 Pruh revoluce

Je těžké určit, proč Francouzská revoluce rozšířila užití pruhu a pruhovaných dekoračních látek. Jako by revoluce bez pruhu neměla atmosféru. Pro další dvě století našla francouzská revoluce v obrazech, rytinách, knihách, v divadle, později i ve filmu a v televizi jistý komediální charakter. Každý revoluční bojovník byl oblečen do pruhovaných kalhot nebo vesty. Je to návrat k prapůvodnímu významu pruhu? Na konci 18. století už není proužek jen výtvar Francouzské revoluce, je vnímán jako něco co přišlo z Ameriky. Dokonce ve Francii je pruh považován za dědictví království a současně jako výdobytek republiky. I třibarevná vlajka je vlastně novým pruhem, který už není dvoubarevný, ale znázorňuje nový hodnotový systém. Nová vlajka je vizuálně srovnatelná s terčem a je tvořena třemi rovnocennými pruhy. Je rozpoznatelná z velké vzdálenosti daleko lépe, než kdyby byla jen jednobarevná. Trikolóra se rychle stala symbolem národní gardy a znakem občanské společnosti někdy v červenci 1789, kdy byla přijata Pařížany. Od počátku fungování konventu se trikolóra stává oficiálním symbolem nového režimu. Jeho znevažování bylo trestáno smrtí. Pro další roky svislé pruhy soupeří s těmi vodorovnými a nejčastějšími barvami jsou červená, modrá, bílá. Revoluce propůjčuje textilu prioritu, ale ovlivňuje i módu a odívání. Mnozí revolucionáři rozšiřovali do světa módy ideál právě tak, že každý občan získal nový oděv s pruhy. Proto kalhoty a vesty chudých rolníků jsou červenobíle pruhované tak jako modrobíle pruhované sukně a zástěry praden. ³

³ PASTOUREAU, Michel. *The Devil's cloth: a history of stripes*. 1. Washington Square Press trade paperback ed. New York; NY [u.a.]: Washington Square Press, 2003. ISBN 07-434-5326-3.

Obr. 2. Šaty - Robe retroussée dans les poches Francie kolem roku 1780

Funkční oblečení ovlivněné anglomanií vstoupilo do francouzské dámské módy v 70. letech 18. století. Styl *retroussée dans les poches*, odvozený od pracovních oděvů prostých venkovanek a měšťánek, se stal velmi populárním vycházkovým kostýmem a dámy ho převážně nosily na výlety do venkovské přírody.⁴

Oblékat se do pruhů nebyl jen odraz společenského ducha, ale také výraz příklonu k určitým hodnotám. Pravděpodobně to byl právě Robespierre, kdo nosil známý pruhovaný frak. Čas revoluce změnil historii pruhu. Byl to pruh nejen široce užívaný, ale také změněný a modifikovaný.

⁴ *Móda: z dějin odívání 18., 19. a 20. století: sbírka Kyoto Costume Institute*. Vyd. 1. Překlad Blanka Brabcová. Praha: Slovart, 2003, 735 s. ISBN 38-228-2624-3.

Do té doby byl třibarevný pruh výjimečný. Od revoluce se užívaly látky a oděvy nejen třibarevné, ale také čtyř nebo dokonce pětibarevné. Od té doby instituce jiných států po celém světě přijali novou barevnou geometrii, než tomu bylo dosud. I vojenské uniformy byly ovlivněny novým trendem. Od dob Francouzské revoluce se pruh stal znakem par excellence. První francouzská republika dodala pruhu ještě exotickou a ornamentální dimenzi návratem egyptských pruhů. Tato kombinace z let 1799 – 1800 kombinovala západní módu, přesněji řečeno francouzskou, s orientálním dekorem. Na začátku 19. století zaznamenáváme takové vzory ve francouzských interiérech na stěnách a na čalounění. Začátkem 19. století se pruh romanticky usídlil v interiérech vyšší společnosti. Vyšším znakem společnosti bylo pohostit hosty v pruhovaných stanech s egyptským vzorem, který se nacházel na zahradě. Pruhovaná látka vzniká většinou metodou tkaní a v každé době vzniká ve vztahu k historii a možnostem tkací techniky. Bezesporu rozvoj mechanizace tkaní a textilní produkce po roce 1770 (spřádací stroj J. Hergreaves a Samuel Crompton, tkalcovský stav Joseph Maria Jacquard) pomohl výrazné expanzi pruhovaných a dekoračních látek na konci 18. století a na začátku 19. století, pokud jde o pruh, využívalo se poznatků průmyslové revoluce. Dlouho po pádu císařství přetrvával svislý pruh v módě i na stěnách pokojů. Zbaven původního významu a východní exotiky se dále objevuje v době znovuoobnovení monarchie. Důvodem je i to, že svislé pruhy vytvářejí pocit zvětšení objemu. Místnosti s nízkými stropy viditelně rozšiřují. Musíme si uvědomit, že podélné pruhy jsou mnohdy užívány na stěnách zámku také kvůli tomu, aby vysokým stropům dodávaly intimitu. Dá se říci, že kulturní fenomén existoval v užití svislého pruhu, kterým se plochy opticky prodlužovaly, a užitím vodorovných pruhů se docílovalo opačného efektu.

1.2.2 Věznit a trestat

Pruh romantismu, který byl naroubován na pruh revoluce, je dalším stádiem pruhu. Pruh se stává na rozdíl od středověku pozitivním znamením. Tato nová myšlenka přetrvává od dob romantismu až dodnes. Samozřejmě pruh, který vyjadřuje něco negativního, se také nevytratil. Naopak symbióza těchto dvou chápání symbolu přetrvává do dnešní doby. Od konce 18. století pruh plynule přecházel z jednoho statutu do druhého. Nikdy však není neutrální. Nejprve se můžeme zamyslet nad negativním chápáním pruhu. V současnosti člověk oblečený do něčeho pruhovaného může mít mnoho profesí z mnoha sociálních vrstev. První věc, která nás napadne, pokud jsou pruhy široké a kontrastní, je symbol vězně. Samozřejmě, že v západních zemích, už nejsou takto oděni, ale obraz takového mundúru se v nás natolik zakořenil, že funguje jako archetyp. Pro lidi z frankofonní oblasti jsou známá

dobrodružství šťastného Luka, kdy od roku 1950 jsou hrdinové oblékáni do žlutočerných košil. Tento kostým jasně ukazuje, že jde o oděv vězňů nebo tvrdě pracujících v nápravných zařízeních. Reklama, film zdůrazňují archetyp oblečení takových hrdinů tím, že jsou vždy oblečeni do pruhovaných oděvů, které už nekorespondují s realitou. Je těžké rekonstruovat, kde pruhovaný oděv vězňů vznikl. Nejspíše pochází z Ameriky. Zřejmě v trestaneckých koloniích Nového světa v Marylandu a v Pensylvánii se takové vězeňské oděvy poprvé objevily v roce 1760. Není náhoda, že kolonisté, kteří se vzbouřili proti britské nadvládě byli obléknuti do podobných oděvů. Později v 19. století nacházíme podobné vězeňské uniformy v anglických a německých věznicích a poté v Rakousku, na Sibiři, a dokonce i v Osmanské říši, na rozdíl od francouzských kolonií, kde vězňové nosili červené haleny. Užitím pruhu se zdůrazňovalo to, že je vězen vyloučen ze společnosti a je určen k separaci jako ve středověku. Nacházíme podobnost mezi užitím čistě rudé látky a dvoubarevných pruhů. Až do 16. století čistě červená barva označovala deviaci. Ve všech dobách existovalo spojení červené barvy a dvoubarevných pruhů s jasnou látkou a její křiklavostí. Francouzští zajatci nosili k červené haleně okrové kalhoty a často zelenou čapku, která znamenala doživotní žalář. Našité žluté rukávy označovaly nenapravitelné vězně. Barva zde rozlišovala a pomáhala identifikovat vězně na větší vzdálenost, pokud by utekli z věznice nebo cestou do vězení. Pruhovaný oděv nebo vícebarevný oděv byl pro tento účel nejlepší. Nenacházíme žádné důkazy o tom, že by se současný vězeňský oděv podobal tomu ve středověku. Kromě vizuální funkce, tedy rozpoznání vězně na dálku, v sobě skrývá pruh cosi degradujícího, kdy se vězen oblečený do pruhu vzdává důstojnosti. Nejvíce zraňujícím příkladem užití těchto mundúrů je oblečení vězňů v koncentračních táborech. Zde musíme hledat určitou kontinuitu mezi středověkem a moderní historií - od klauna k nacistickému vězni smrti. Symbolicky je zde silné spojení mezi vodorovným pruhem vězně a svislým pruhem žaláře. Z různých pohledů pruh a svislá tyč tvoří klec, která izoluje vězně od vnějšího světa. Pruh je zde nejen jako symbol překážky. Tento červenočerný symbol často vidíme na policejních páskách, hraničních cedulích, jako upozornění a výstrahu, kde máme za povinnost zastavit se. Tento význam pomáhá zdůraznit spojení mezi pruhem a trestem. V moderní francouzštině má slovo pruh dvojí význam. Je to pruh, škrtnutí nebo naopak odejmutí, zmizení, odstranění. Podobný dvojsmysl nacházíme i v němčině, kdy streifen znamená pruh a strafen trestat. Z jazykového hlediska jsou tato slova podobného rodu, vznikla ze slova strahl (paprsek) nebo strasse (cesta). Tuto dvojnásobnost nacházíme i v angličtině, kdy slovo stripe znamená pruhovaná látka a sloveso to

strip znamená svlékat a strike off znamená škrtnout, někoho vyloučit ze seznamu. Je nepochybné, že západní kultura přisuzovala symbolu pruhu také význam trestu a vyloučení ze společnosti. Je možné, že toto vyloučení ze společnosti mělo spíše význam chránit bezpečnost společnosti, než později vězňům upírat práva na svobodu. Pruhovaný středověký kostým byl znakem pro blázny a nepříčetné jisté segregace a bariéry, filtru, který chránil společnost od ducha a ďábelských stvoření. Lidé neslučitelní se společenskou normou byli takto označeni a více méně se dá říci, že to funguje až do současnosti. Nejsou naše pruhovaná pyžama něčím, co nás má ochránit proti zlým snům, zatímco v noci spíme? Nejsou naše pyžama, matrace, povlečení také křehkým vězením? Cožpak Freud a ostatní psychoanalytici toto nepřijali jako symbolickou pravdu?

1.3 Pruh současnosti (19. – 20. století)

Je mnoho důvodů, jak vysvětlit existenci pruhu na nočních úborech, stejně tak na spodním prádle, které se také dotýká těla jako pyžama a noční košile. Proč je spodní prádlo tak často vzorováno právě pruhy mnoha barev? Co je důvodem tohoto zvyku? Více než v historii tkaní látek je odpověď skryta ve společenském symbolizmu pruhu. Zde je pruh více než jinde propojen barvou. Vystává zde problém barvy, šíře pruhu a osobní hygieny.

1.3.1 Hygiena a pruh

Po mnoho století od doby feudalismu až do druhé průmyslové revoluce západní svět toleroval na spodním prádle pouze bílou nebo krémově bílou barvu. Látka, která byla barevná, se nemohla dotýkat pokožky člověka. Cisterciáci nebo františkáni byli zapřísáhlými odpůrci barvení látek. Jak protestantská reformace, katolická protireformace, tak raně průmyslová společnost odmítaly barvení látek spodního prádla. První změna se objevuje po roce 1860 poprvé ve Spojených státech, v Anglii a později i ve zbytku Evropy. Zděděné buržoazní hodnoty, kapitalistický přístup, nové továrny a jejich zákazníci pomalu zavedli zvyk prodávat a kupovat spodní prádlo, ručníky, prostěradla, nejen bílé, ale i barevné. Tato móda se rozšířila zejména po první světové válce. Tento pomalý proces přechodu od bílé do barvy trval téměř století a vyvíjel se rozličně v oblasti textilu a oděvů. Nosit bleděmodrou košili bylo nepřípustné do roku 1860, ale v roce 1920 to byl již standart. V roce 1980 se nosily daleko častěji než bílé košile. Spát ve světle zeleném nebo světle červeném nočním prádle bylo tabu do roku 1860. V roce 1920 to bylo přijatelné a v roce 1960 běžné. V roz-

mezi let 1920 – 1940 vidíme přechod od bílé do pastelových barev a pruhů, méně jsou oblíbené křiklavé a syté barvy. Je zajímavé sledovat podobnost mezi pruhem a pastelovými barvami v oděvním systému západního světa na rozhraní 19. a 20. století. Pastelová barva je „nebarevná“ nebo barva, která přímo nereprezentuje svůj odstín. Pruh se stává nebarevným nebo maximálně užívá barevné nitky s bílou nití. Odstín je lomený a bílá zesvětluje barvu. Osobní hygiena a společensko-etický kód jsou založeny na sebekontrolě. Barvy látek spodního prádla se emancipují od tyranie bílé a nebarevných látek. Kuchyně, koupelny, nemocniční pokoje, bazénové obklady, nádobí, všude vidíme odklon od hygienické bílé k pastelovým barvám nebo pruhovaným vzorům. Dnešní pruh je vzdálen středověkému pojetí, nahlíží se na něj zcela jinak. Nosíme pruhované košile, spodní prádlo, používáme pruhované ručníky a osušky, spíme v pruhovaném povlečení. Tyto pruhované materiály dotýkající se našich těl jsou vzdáleny obavám o hygienu. Možná hrají určitou roli v tom, že ochraňují naše těla od prachu a znečištění, od vnějšího světa a možná nás ochraňují od našich vlastních vášní. To vše plní pruh jako filtr a bariéra od vnějšího světa. Pruh získal nové společenské významy, podle kterých se určují jednotlivci a skupiny tak, jak nosí široký či úzký proužek: pruhy kombinované světlými nebo pastelovými barvami, svislými nebo vodorovnými pruhy, souvislými nebo nesouvislými. Některé z těchto pruhů jsou považovány za vulgární, jiné za projev dobrého vkusu, některé zeštíhlují nebo zakulacují postavu, některé dělají své nositele mladšími nebo staršími. Některé pruhy jsou módní, některé ne, ale tak jak se to u módy stává, v čase se mění a stále odlišují jednu sociální skupinu od jiné. Od druhé světové války však zbylo několik konstant. Látky, které se dotýkají těla, jsou používány i na svrchní oděv. Úzké a nevýrazné pruhy se lépe doplňují než široké s kontrastními barvami tak, jako se odlišuje gangster od bankéře. Oba druhy lidí nosí jiný druh proužku. Široký a křiklavý pruh v prvním případě a úzký a diskrétní v případě druhém. Jistá vulgarita použití pruhu, však může být za určitých podmínek módní. Generálně pruhovaný oděv má více mužský, než ženský podtext. Často kontrastuje pruhovaný, mužský vzor se vzorovaným ženským dekorem. Je neobvyklé, když muži nosí tečkované nebo květinové vzory na svém spodním prádle, zatímco ženy často nosí podprsenky a kalhotky s hezkými intimními a ženskými pruhy. Zásady užití pruhu v moderní době jsou nekonečné

a mají mnoho nuancí. Proužek pro hygienické účely a spodní prádlo nevznikl sám od sebe. Byl výsledkem vývoje společnosti a individuálních přístupů.⁵

1.3.2 Tenkrát.....a dnes

Nádherný obraz z roku 1971 Barry Lategan (vlevo) a 70. lety inspirovaná kolekce Marca Jacobse pro jaro/ léto 2011 (vpravo).

Obr. 3. Missoni 1971 a Marc Jacobs jaro/léto 2011

⁵ PASTOUREAU, Michel. *The Devil's cloth: a history of stripes*. 1. Washington Square Press trade paperback ed. New York; NY [u.a.]: Washington Square Press, 2003. ISBN 07-434-5326-3.

David Bowie vyfotografován Geoffem McCormackem v roce 1973 (vlevo) možná inspirovalo Riccarda Tisciho k vytvoření nádherného saka pro jeho letní kolekci jaro/ léto 2010.

Obr. 4. David Bowie 1973 a Givenchy jaro/ léto 2012

Tina Leser byla velmi brzy úspěšná zastánkyně amerického designu, který byl inspirován textilem a oblečením východní kultury. Jako dítě cestovala přes Asii, Indii a Afriku. Po prvním sňatku v roce 1931 žila na Havaji, což snadno vysvětluje pozdější adaptované vlivy v jejích návrzích.

Obr. 5. Tina Leser 1949 a Bottega Veneta jaro/ léto 2012

Tento krásný vzorovaný geometrický kabát Yves Saint Laurent z roku 1964, vyfotografován Frankem Horvatem (vlevo) vypadá jako přímá inspirace pro zmatený vzor použitý v poslední kolekci Bottega Veneta, navrhnoutou Tomasem Maierem (vpravo).

Obr. 6. YSL 1964 a Bottega Veneta podzim/zima 2014/2015

Tato zázračná kombinéza v trikolóře z jemné bavlny Roberta Sloana, vyfotografována v roce 1965 pro magazín Mademoiselle Louisem Faurerem (vlevo) mohla být inspirací pro vzor a materiál Damira Doma's Resort, kolekce jaro/léto 2012 (vpravo).

Obr. 7. Robert Sloan 1965 a Damira Doma's Resort jaro/léto 2012

Tom Ford také rád čerpá něco málo z historie módy. Tentokrát přivedl zpět nahotu, transparentnost a pruhy. Jako by nás zavedl zpět do světa módy Yves Saint Laurenta a Andrého Courrège na počátku sedmdesátých let. (vlevo)

Obr. 8. André Courrèges a Tom Ford jaro/léto 2015

Tento zábavný pruhovaný outfit z editoriálu L'Officiel vyfotografoval v roce 1972 Roland Bianchini (vlevo). Vypadá skoro jako inspirace pro vzor a barevnost plavek Michaela Korse jaro/léto 2013.(vpravo)

Obr. 9. L'Officiel 1972 a Michael Kors jaro/léto 2013

Pleteniny byly opravdovým pokladem pro zimní sezónu, která přijímala myšlenku tepla a pohodlí. Úplet, který se objevil na přehlídkových molech pro podzim/ zimu 2014/2015, je pruhovaná intarzie. Veronique Branquinho se inspiroval Skotskem a jeho bohatým dědic-tvím vzory Fair Isle (vlevo), zatímco Calvin Klein je super vychytralý se svými rolákovými outfity s Fair Isle, které vypadají jako by vyšly přímo z tkalcovského stavu (vpravo). Nemůže být snad nic útulnějšího.

Obr. 10. Veronique Branquinho a Calvin Klein podzim/zima
2014/2015

Stejná myšlenka, nebo jen náhoda?

Obr. 11. Michael Kors a Sportmax jaro/léto 2013⁶

⁶ INTO THE FASHION THEN IS... NOW [online]. ©2014 [cit. 2015- 03- 15]. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

2 MÓDNÍ DESIGNÉŘI A PRUH

Coco Chanel

Gabrielle Bonheur Chanel byla jednou z nejvýznamnějších módních návrhárek dvacátého století. Neprožívala zrovna příjemný start do života. Už od útlého mládí se lišila od svých vrstevnic. Sudičky ji však obdařily bojovností lvice, nevšední krásou, bystrou myslí a hlavně mimořádným talentem. Celý život toužila po lásce, místo toho vybudovala módní impérium. Styl Chanel prošel vývojem ve světě módy. Své nápady čerpala z prostředí, ve kterém se právě pohybovala. Coco se nezalekla opravdu ničeho. Například při jedné plavbě na Flying Cloud ji napadlo, že by mohla zákaznicím nabídnout barety hodně podobné těm, které nosí námořníci na plachetnici, prostě jen nasazené a sklopené do čela. Baret v různých podobách byl další součástí dámského šatníku. V Eaton Hallu si Gabrielle všimla, že vévodovi sloužící, kteří ráno leštili kliky u dveří, mají na sobě slušivou livrejevou vestu s černými rukávy a na hrudi pruhovanou v Bendorových barvách, a tak hned vymyslela úbor, který použila v příští kolekci.

Obr. 12. Coco Chanel, září 1937

Bylo pro ni samozřejmostí, že podle svého zvyku nejdříve sama nosila to, co vymyslela, a teprve pak modely nabízí svým zákaznicím.⁷

Jako první módní návrhářka si „vypůjčila“ modro bílé pruhy od námořníků a tím odstartovala naprosto nadčasový módní hit. Slečna Gabrielle na pláži v Deauville provokovala místní smetánku tím, když místo korzetu a krajek vyrazila v námořnickém tričku zastrčeném do pánských kalhot. Hedvábí a mušelín tak vystřídal „jersey“, nazvaný podle jednoho z normanských ostrovů. Byl to silný úpletový materiál, který rádi nosili normandští rybáři. Proto by právě námořnické tričko mělo být ze silného úpletu.⁸

Pierre Cardin

Francouz, narozený roku 1922 v Itálii, nastoupil po pracovních zkušenostech u Paquinové a Schiaparelliové do salonu Dior, kde se podílel na vytvoření kolekce „New Look“, jež byla představena světu v roce 1947 a významně tím ovlivnila další módní vývoj. Vlastní salon si Cardin otevřel v Paříži v roce 1950. Neuspokojený výstřednostmi a prozatímním protokolem světa haute couture přešel na prêt-à-porter. V roce 1964 si vydobyl všeobecné uznání futuristickou kolekcí „Space Age“ („Vesmírný věk“), což vyústilo ve vzrůstající popularitu značky Cardin. Kolekcí poodhalil roušku do odívání budoucnosti. Hladkými šaty s jednoduchými geometrickými vzory zhotovenými z anorganických materiálů nastínil módu vesmírného věku. Pierre Cardin, který zahájil kosmický trend, rád používal nejen kruhové i jiné geometrické tvary, pohrával si také s pásy a pruhy doplněné o třpytivé flitry.⁹

⁷ GIDEL, Henry. *Coco Chanel*. 1. vyd. Praha: Garamond, 2008, 305 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7407-022-8.

⁸ Lidovky [online]. ©2010 [cit. 2015- 04- 08]. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/namornicka-tricka-letos-frci-proc-se-dat-na-pruhy-f66-/moda.aspx?c=A100720_163308_moda_glu

⁹ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

Obr. 13. Kolekce „Space Age“ 1967

André Courrèges

Narodil se v roce 1923 ve Francii. Profesně začínal u Balenciaga a svůj vlastní salon si otevřel v roce 1961. Využíval námořnických prvků v té době populárních a v roce 1964 uvedl kolekci ve zkrácených délkách. Minišaty a kabátky v minimalistickém provedení doplněny o velké kapsy a barevné pruhy byly pro Courrège typické.

Courrège uchvátila vlna, která zdravě vystavovala na obdiv holá kolena. Objevil řadu dalších novátorských návrhů pro mladé. Fascinován svobodnou náladou, optimismem a občas bouřlivou dobou dosahoval extrému takzvaného „vědomí těla“ a meziprostoru. Asi v polovině šedesátých let se stejně jako Pierre Cardin nechal unést stylem „kosmický vzhled“ a navrhl úchvatnou kolekci budoucnosti. Kostýmky mladistvého vzhledu ukazují návrhářovo pokrokové myšlení. Áčkové minisukně odhalující nohy a hranaté nebo zaoblené tvary, které stavějí strukturu střihu do popředí. To vše doplněno o barevné pážecí paruky a dlouhé ponožky s pruhy.¹⁰

¹⁰ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

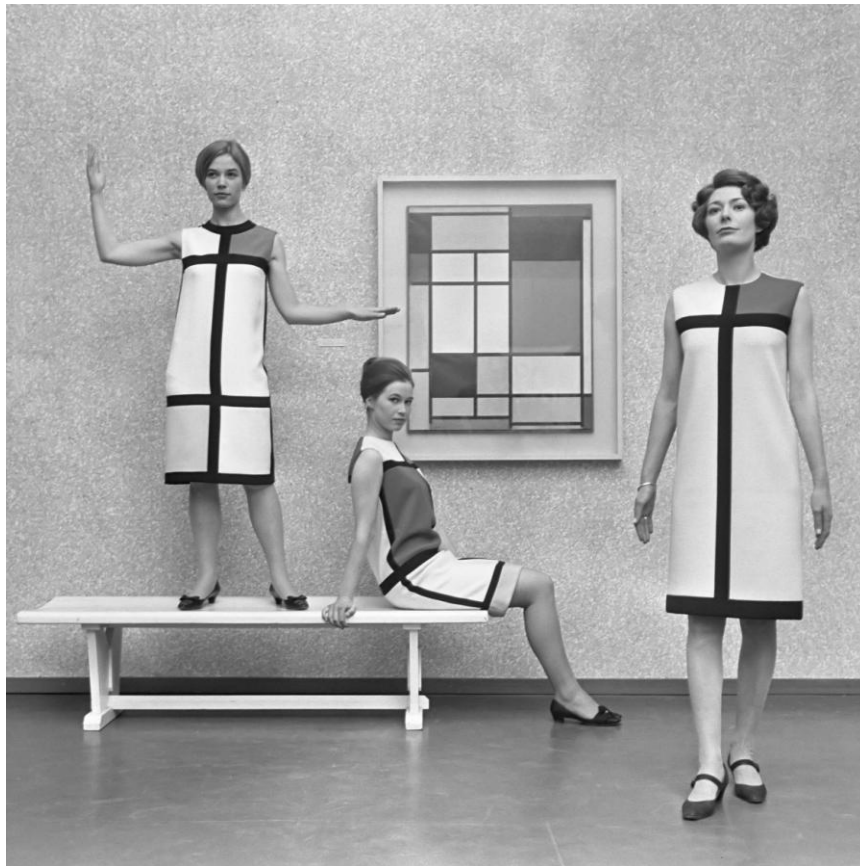

Obr. 14. Courrèges, šaty 1966, fotograf Willy Rizzo

Yves Saint Laurent

Francouz narozený v Alžírsku. V roce 1954 jej najal Christian Dior, do svého chráněnce vkládal velké naděje. Po Diorově nenadálém úmrtí teprve jedenadvacetiletý Saint Laurent převzal vedení salonu. Stal se nejmladším tvůrcem couture na světě. Z počátku vytvářel volné námořnické kabátky a dlouhé pláště, které byly luxusnější variací na pouliční styl. V roce 1965 uplatnil na modelech abstraktní geometrickou malbu, v níž se odráží silná láska k umění. Kolekce pojmenovaná „Mondrian“ inspirovaná Mondrianovými obrazy z roku 1924 obletěla celý módní svět. Díky hladkým liniím tehdejšího odívání se mohly vybrané motivy přenést z obrazu přímo na šaty. Od té doby móda nepřestávala čerpat prvky z výtvarného umění, následoval op-art a psychedelické vzory, a tak se módní svět začal ubírat novým směrem.¹¹

¹¹ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

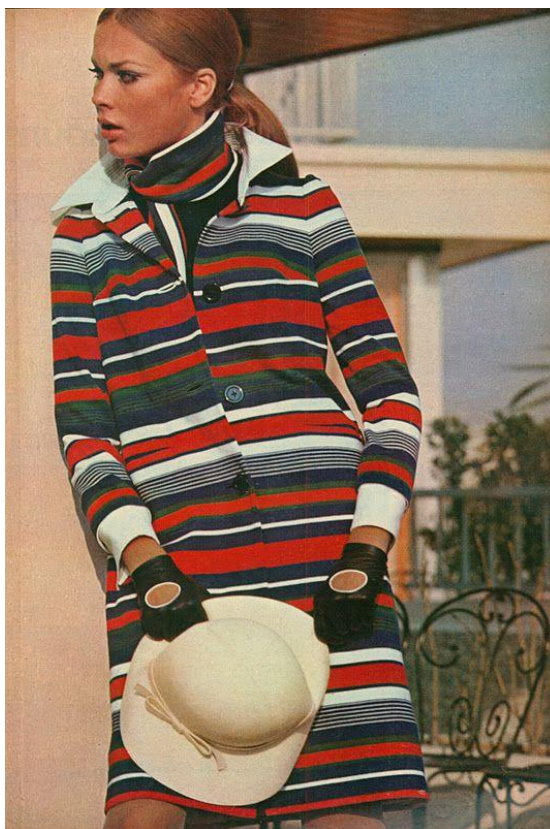

Obr. 15. Šaty „Mondrian“ - podzim/zima 1965, bílý, červený a černý vlněný žerzej

Sonia Rykiel

Královna úpletu Sonia Rykiel se narodila s vlasy rudými jako výheň. Vůbec nechtěla udělat kariéru v módě. Snila o tom, že bude mít deset dětí. Protože Sonia nenašla během svého těhotenství v roce 1962 skutečně pohodlné a pružné šaty, navrhla celou kolekci sama. Stala se novodobou průkopnicí ženskosti typu Coco Chanel. Návrhy Rykielové byly výjimečné. Její slušivé úplety, často s charakteristickými proužky, téměř její obchodní značka, symbolizovaly osvobození ženského těla od strnulé siluety předchozího desetiletí. Zvýšila také sexappeal pletenin. Její šaty a svetry osvobozené od podšívky a lemů byly pro ženy, které je nosily, jako druhá kůže. V roce 2010 se její modely objevily i v obchodech švédské značky H&M, se kterou podepsala smlouvu na část jarní kolekce. Opět dosáhla velkého úspěchu. Obdivovat jsme mohli krásné velké pruhované svetry či úpletové šaty hrající všemi barvami. Kdyby měla v současnosti charakterizovat jednou větou svůj svetr, tak by zněla – Můj mysteriózní milenec. Dnes šéfuje mnohomilionovému byznysu a její modely

nosí smetánka celého světa. Mezi zákazníky patří, například Sarah Jessica Parker, Vanessa Paradis, Gwyneth Paltrow, Mary J. Blige nebo Dita Von Teese.¹²

Obr. 16. Sonia Rykiel, Elle – Francie 1966

Issey Miyake

Jeden z hlavních textilních inovátorů historie módy. Přestože další japonští domorodci Hanae Mori a Kenzo Takada- předváděli v Paříži již v 70. letech, teprve mistr Issey Miyake ukázal v hlavním městě módy v roce 1973 radikálnější přístup k ošacení. Bravurně uměl spojit umění a vědu. V roce 1970 založil vlastní designové studio v Tokiu, kde dokázal posunout hranice podoby oděvu. Jeho návrhy jsou někdy spíše sochami, obsahují plisované tubovité tvary, které ožívají až na těle. Miyakeho progresivní tvorba staví hlavně na japonském textilním průmyslu, jeho síla spočívá v chemických technologiích. Koncem 80. let

¹² Salon internetový časopis o módě [online]. ©2010 [cit. 2015- 04- 17]. Dostupné z: <http://www.salon.cz/kralovna-upletu-sonia-rykiel.html>

rozvinul svou tvorbu o jemné vrapování spolu s plisovanými komplety. Zajímavostí je, že při práci používal zcela obrácené postupy: nejprve nastříhané díly modelu sešil a posléze plisoval nebo vrapoval. Miyake je jasný příklad toho, že světová móda může vzejít nejen ze západní kultury.¹³

Obr. 17. „Staircase Pleats“, podzim/zima
1994/95, stříbrný plisovaný polyester

Prada

Všechno začalo více než před sto lety. V roce 1913 založil Mario Prada v Miláně firmu. Nesla jeho jméno a začala se zabývat výrobou kožených kufrů a tašek, které se proslavily po celém světě. V roce 1978 přebírá firmu po svém dědečkovi vnučka a dědička Miucci a té se podaří vytvořit módní dům s vytříbeným luxusním zbožím. Její modely jsou dech beroucí a nezapomenutelné. Jednou z nejzdařilejších kolekcí se stala Prada jaro/léto 2011.

¹³ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

Je zde použito velké spektru barev, geometrických vzorů, proužků a jako celek působí velmi hravě. Miuccia se nechala inspirovat sedmdesátými léty, Josephinou Baker, používala částečně asymetrické střihy, které jsou obohaceny o ženské postavě lichotící volánky. Převažují obrovské pruhované klobouky, extravagantní modrobílé sluneční brýle či barevné boty na vysokých platformách. Kolekce Prada jaro/léto 2011 je vším možným, jen ne nudou.¹⁴

Obr. 18. Prada jaro/léto 2011

Dolce & Gabbana

Italská módní značka, která svoji první dámskou kolekci představuje v roce 1985 v Miláně. Domenico Dolce a Stefano Gabbana vlastní nejluxusnější módní značku na světě a Hollywood je uznává jako největší mágy svého oboru. Kreativní duo nám v kolekci jaro/léto 2013 předvedlo „prázdninový pozdrav ze Sicílie“. Inspirováni ostrovem na samém jihu Itálie vytvořili hru sytých barev, lehkých materiálů a ženských střihů. Použili námořnické pruhy, turbany, maxinaušnice, spleť potisky a výšivky tradičních vzorů. Nechyběla

¹⁴ Miss pepper [online]. ©2011 [cit. 2015- 04- 19]. Dostupné z: <http://www.miss-pepper.cz/miuccia-prada-navrharka-ktera-vam-vyrazi-dech/>

ani černá krajka a odvážné pruhy, které z celé kolekce decentně vystupují. Kolekce obsahuje letní šaty a sukně. V panské letní kolekci také nechyběly již zmiňované pruhy, které návrháři Dolce Gabbana využili u košil, trik a zároveň u chlapeckých i pánských šortek. Letní doplňky tvoří šátky plné ornamentů, zábavné šperky, velké sluneční brýle, tašky a pohodlné sandály. Celou kolekci předvedla rodinná sešlost ve městě Taormina.¹⁵

Obr. 19. Dolce&Gabbana jaro/léto 2013

Louis Vuitton

Louis Vuitton Malletier (běžně označovaný jako Louis Vuitton, nebo zkráceně LV) je francouzská módní oděvní značka založená v roce 1854 stejnojmenným návrhářem. Značka je velmi známá pro svůj LV monogram a objevuje se téměř na všech produktech firmy, mezi které patří oblečení, luxusní kufry a kožené zboží, boty, hodinky, šperky, doplňky, sluneční brýle a zápisníky. Nynější kreativní ředitel a americký návrhář Marc Jacobs přestavil na pařížském Fashion Weeku v Louvru svou kolekci pro jaro/léto 2013. Za scénu mu posloužily čtyři dlouhé eskalátory, které vynikaly žluto-bílými pruhy. Modelky svým

¹⁵ Style [online]. ©2012 [cit. 2015- 04- 20]. Dostupné z: <http://www.style.com/fashion-shows/spring-2013-ready-to-wear/dolce-gabbana>

vzhledem připomínaly styl šedesátých a sedmdesátých let. V barvách se nejčastěji objevovala žlutá, bílá, béžová, tmavě zelená, hnědá. Ve vzorech převažovaly čtverce uspořádané do šachovnice, dále pruhy a květiny. Jacobs si pohrával minimalistickým a zároveň nepřehlédnutelným potiskem kostek tak, že je použil v nejrůznějších velikostech, aby dodal celé kolekci dynamiku a hloubku. Délky sukní se také lišily od krátkých až po maxisukni posazenou na bocích. Střihy ponechal strohé, přesně tak jako hrany kostek. Minimum doplňků vynahradil vzorově i barevně sladěnou kabelkou.¹⁶

Obr. 20. Louis Vuitton, jaro/léto 2013

Jean Paul Gaultier

Narodil se v roce 1952 ve francouzském Arcueilu. I když nezískal žádné formální návrhářské vzdělání, dostal možnost pracovat jako asistent Pierra Cardina. V roce 1982 zakládá vlastní značku. Proslavil se svými perfektními krejčovskými schopnostmi. Jako zručný krejčí uplatňoval detaily typu kovových špiček na límcích, prodloužené ramenní linie a sám vytvořil prvky, které se staly jeho poznávacím znamením: modrobílý pruhovaný svetr bretaňských rybářů a rekonstruovaný trenčkot. Gaultier debutoval v roce 1976. Miloval

¹⁶ Elle [online]. ©2012 [cit. 2015- 04- 22]. Dostupné z: <http://www.elle.cz/moda/modni-prehliidky/pfw-jaro-let-2013-louis-vuitton>

parodii, a proto se chopil tradičních součástí dámského spodního prádla, jako byl korzet a podvazkový pás, který proměnil v běžně nositelný svrchní oděv. Když s ním pořizovali rozhovor a ptali se na jeho lásku k pruhům, odpověděl: “Pro mě jsou to vzpomínky na dětství, kdy mne babička oblékala do námořnických triček,” tvrdí návrhář. V roce 2014 se zařazuje mezi návrháře, kteří propůjčují své jméno masovým značkám, a u příležitosti 60. výročí značky Lindex pro ni vytváří kolekci podzim/zima 2014. Značka Jean Paul Gaultier nyní zahrnuje módní svět především džínami, brýlemi, šperky, kravatami, parfémy a obuví.¹⁷

Obr. 21. Gaultier pro Lindex, podzim/ zima 2014

¹⁷ ZEMEN, Brigita. Muž, který nám dal námořnické tričko. Blesk pro ženy. 2014, č.40, s. 32, 33, ISSN 1214-6358

OFF-WHITE c / o VIRGIL ABLOH

OFF-WHITE c / o VIRGIL ABLOH je módní značka s kořeny v současné kultuře. Její chuť je na úrovni dneška s konkrétními stanovisky a ne nutně se stejnými sezonními vize-mi. Nabízí jak pánské, tak dámské kolekce. Tato značka se nezaobírá jen módou, ale také produkty v oblasti nábytku a hotových výrobků, aby ještě více posílily charakter životního stylu. Všechny výrobky jsou založeny na konceptu, ty se přizpůsobují individuálně každé sezóně. Základní hodnotou značky je výroba, která by měla být co nejkvalitnější z hlediska dostupných textilií i co se zhotovení týče. Vše se soustřeďuje do Milána. Výsledkem je mladá značka zahrnující současnost sofistikovaným způsobem. Ve svých kolekcích rádi používají šikmé pruhy, které jsou jejím poznávacím znamením spolu s nápisem WHITE.¹⁸

Obr. 22. OFF WHITE, podzim/zima 2014

¹⁸ OFF-WHITE [online]. [cit. 2015- 04- 24]. Dostupné z: <http://off---white.com/en/c.html>

HBA - HOOD BY AIR

Existuje mnoho značek na trhu módy s luxusním sportovním oblečením, ale jen málo z nich se dokáže vyšplhat tak vysoko jako HBA. Inspirují se vším od hip-hopu, vysoké módy, internetu, po umělecký svět, s trvalým nápaditým designem. U HBA je významný posun v centru kulturního tornáda, kde se stírá pohlaví, styl. Za touto značkou stojí muž jménem Shayne Oliver. Je odrazem jedinečné osobní historie. Designér samouk a DJ se narodil v Minneapolis, ale žil v Karibiku a později prožil své mládí v Brooklynu. Značka vznikla v roce 2006 jako řada grafických triček určených pro Oliverovy přátele. O rok později začal spolupracovat s Raulem Lopezem a přichází úspěch. Módní svět neměl jinou možnost než tuto značku respektovat. HBA získala prestižní cenu LVMH. Nebojí se riskovat a neúnavně dodává wow faktor. Kusy od HBA byly vystaveny v Muzeu umění a designu v New Yorku. Vidět je můžete téměř na každém, kdo ve světě show byznysu něco znamená, od Kanye po Rihannu a Kendricka Lamara.¹⁹

¹⁹ D'MARGE [online]. ©2014 [cit. 2015- 04- 22]. Dostupné z: <http://www.dmarge.com/2014/11/brands-know-hood-air.html>

Obr. 23. HBA, podzim 2015 ready
to wear

Sadie Williams

Módní a textilní návrhářka narozena v Londýně. Často míchá podivné kombinace, společenské vlivy společně s moderní hravou prací. Modely obsahují řadu geometrických tvarů a uspořádání. Skvěle rozvinula svůj estetický talent na Central Saint Martins. Absolvovala ji s vyznamenáním za práci „Textiles For Fashion“ v roce 2013. V současné době pracuje na volné noze pro společnosti, které chtějí inovovaný textilní design. Pracovala s JW Anderson, Marc by Marc Jacobs, Katie Hillier a řadou módních stylistů. Její práce je často fotografována pro mnoho módních publikací a je vystavena v Londýně a v Holandsku.²⁰

²⁰ Sadie Williams [online]. [cit. 2015- 04- 22]. Dostupné z: <http://www.sadiewilliams.co.uk/>

Obr. 24. Sadie Williams, podzim/zima 2015

2.1. Filmy, ve kterých se objevil módní pruh

„My, módní návrháři, už nemůžeme žít bez filmu, tak jako film nemůže žít bez nás. Navzájem si potvrzujeme svůj instinkt.“ *Lucien Lelong, 1935*

Gone with the Wind 1939 (Jih proti Severu) se stal národním eposem Spojených států amerických. Film filmů o lásce, intrikách a americké občanské válce (1861-1865) mezi jižními a severními státy, plné bojů za práva otroků smetl pevně zakotvený řád v kdysi tak kvetoucí zemi. Z herečky Vivien Leighové se stala Scarlett O’Harová a své role se navzdory veškerému patosu, který do filmu pronikl, zhostila mistrovsky. Také Clark Gable, tehdejší „pan herec Hollywoodu“, si v hlavní mužské roli Rhetta Butlera vysloužil veškeré superlativy. Filmový epos občanské války se rozvíjí kolem krásné a nezbedné dcery plantážníka irského původu. Slavný polibek mezi Scarlett oblečenou do výrazných pruhovaných šatů a elegantním Butlerem je nezapomenutelný a vybaví si ho snad každý z nás. Jih

proti Severu rezonuje s atmosférou nejistoty a zdůrazňuje ženskou, romantickou stránku módy, která se znovu objeví až v roce 1947 s Diorovým novým vzhledem. ²¹

Pozornost světa se také obrátila k francouzské Riviéře, kam začaly směřovat davy turistů. Inspirovala je k tomu další ikona-Brigitte Bardotová, která ve filmu Rogera Vadima „**A bůh stvořil ženu**“ (1956), kde jako svůdná Juliette pobíhala po Saint Tropez. Tehdy se o ní říkalo, že ona zase stvořila Riviéru i s její specifickou módou – cigaretové kalhoty ke kotníkům, červené baleríny naboso a hlavně námořnické pruhy. ²²

Americký muzikálový trhák „**Vězeňský rock**“ z roku 1957, který je podle Průvodce filmem a videem Leonarda Maltina nejlepším filmem Elvise Presleyho. „Král rokenrolu“ zde hraje Vince, který je uvězněný za zabití při hospodské rvačce. Vince se ve vězení naučí, že je lepší mlátit do kytary než do zákazníků v baru, a po propuštění na svobodu se vydává strastiplnou cestou v oblasti hudby a filmu. V pruhovaném černobílém triku se z něj takřka přes noc stane hvězda a nastolí trend nejen v muzice, ale i v módě. Film plně podpořil šíření rokenrolového stylu. ²³

Velmi důležitou ikonou v námořnickém byla Jean Sebergová v Gogardově filmu „**U konce s dechem**“ (1959). Tento film je dodnes filmem kultovním a je považován za první velký pokus nové francouzské vlny. A ještě jedno prvenství má tento film. Objevil se v něm tehdy zcela neznámý Jean-Paul Belmondo. Se svým zlomeným nosem a naběhlými rty si razil cestu ke slávě. Hrál svůdného mladého gangstera, který si liboval ve vykrádání velkých aut, a jeho ničemnosti prohlédne Jean Seberg v roli americké studentky Patricie v Paříži až později. Jejich opatrné sblížování a současně odstup-tak lze charakterizovat vztah hlavních hrdinů. Všechny ty pruhované šaty a trička, které hlavní hrdinka ve filmu vystříдалa, půso-

²¹ SCHNEIDER, Rolf. *100 slavných filmů světové kinematografie: největší skvosty stříbrného plátna*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7234-855-8.

²² Lidovky [online]. ©2010 [cit. 2015- 04- 08]. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/namornicka-tricka-letos-frci-proc-se-dat-na-pruhy-f66-/moda.aspx?c=A100720_163308_moda_glu

²³ *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knižní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8.

bily provokativně, hravě i sexy. Spolu s krátce střiženým účesem se staly pro mnohé mladé dívky módním vzorem.²⁴

Tim Burton

Černé a bílé pruhy jsou obvykle k vidění na věznicích v 19. století, ale je to také znak Timiho Burtona. Tento vzor se objevuje jako součást kostýmů téměř ve všech jeho filmech. Ve skutečnosti je to pro něj tak charakteristické, že budete pravděpodobně obviněni z toho, že se oblékáte jako postavy Tima Burtona, i když jimi nejste. Katrina oblékla úžasné pruhované šaty ve *Sleepy Hollow* (Ospalá díra), Johnny Deep plavecký overal ve *Sweeney Todd*, Ďábelský holič z Fleet Street, Michael Keaton oblek v *Beetlejuice*.²⁵

Obr. 25. Kostýmy z filmů Tima Burtona

²⁴ SCHNEIDER, Rolf. *100 slavných filmů světové kinematografie: největší skvosty stříbrného plátna*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7234-855-8.

²⁵ CARBON COSTUME [online]. ©2013 [cit. 2015- 04- 26]. Dostupné z: <http://carboncostume.com/6-signs-your-costume-was-designed-by-tim-burton/>

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 STRIPE – ABSOLUTE PURE

K nošení pruhů musíte mít značnou odvahu. Odvděčí se vám za to šik stylem, svéráznou individualitou a i celkově budete působit svobodně a lehce rafinovaně. Nebylo jednoduché vytvořit proužkovanou kolekci a přitom se odpoutat od všech těch námořníků, vězňů a vlivu přímořské módy. Modro-bílý proužek je věčný, svěží a nenapodobitelný. Nosíme pruhované košile, nosíme pruhované spodní prádlo, používáme pruhované ručníky, osušky, spíme v pruhovaném povlečení.

Pruh si vydobyl nové společenské významy, podle kterých se vydělují jednotlivci i skupiny podle toho, zda upřednostňují široký či úzký pruh. Některé pruhy jsou považovány za vulgární, jiné za projev dobrého vkusu, některé zeštíhlují, jiné postavu zakulacují. Některé dělají své nositele mladšími nebo naopak staršími.

Proužek je velmi dynamický, je v pohybu, a proto vždy fascinoval umělce, malíře, filmaře, fotografy.

Pokud dnes sledujeme na hřištích děti v proužkovaném oděvu, jeví se nám víc aktivní než ti ostatní. Na závodních nám zase připadá, že sportovci v proužkovaných botách běží rychleji.

3.1 Rešerše

Hlavním úkolem praktické části bylo získat tu správnou inspiraci pro vytvoření celé kolekce Stripe – absolute pure. Podnět k tvoření jsem sbírala nejen v začátku, ale i po celý čas pracovního procesu.

Bylo pro mě velmi důležité ujasnit si hlavní cíl kolekce, nápad, náladu, barevnost a celkový vzhled.

Prošla jsem dlouhou cestou. Měla jsem v úmyslu znázornit pruhy, avšak jinak, netypicky. Chvilí mi trvalo, než jsem se odpoutala od námořnických pruhů, než jsem zavrhlá pruhy a popruhy propletené, vázané i různě křížené. Zkouška pruhů ušitých a použitých v siluete střihu nakonec vyzněla jako málo výrazná. Přesto se tento nesmrtelný vzor stal pro mě fascinujícím a nechtěla jsem se ho jen tak lehce vzdát.

Silná zaujatost pro pruhy je v kolekci zobrazena ve všech možných podobách se silným důrazem na propracovanost detailu.

Uchopit dobře zvolené téma pro vytvoření celé kolekce nebylo lehké. Kolekce měla dlou-

hý vývoj.

Ze začátku jsem se snažila vytvořit kolekce s použitím pruhu nejen na tkanině, ale i v siluetě.

Obr. 26. Použití pruhu v předním díle saka

Úmyslně jsem zvolila našívání každého pruhu zvlášť, abych docílila větší dynamiky. Položení pruhů je jednak vertikální, jednak horizontální. Střihy modelů jsou jednodušší a nechávají tak vyniknout pruhům, na které se upírá hlavní pozornost, přestože jsou v bílé barvě a našité na bílém síťovaném podkladu. Může se zdát, že to byla práce velmi jednoduchá, ale naznačení umístění pruhů a celkové ušití pruhů z obou jeho stran nebylo tak jednoduché a rychlé, jak možná ve výsledku vypadá.

Celou kolekci jsem se snažila nenásilně rozzářit barevnými kousky oděvu, které se různě vrství, mísí a vytváří tak nadčasový ženský styl.

3.1.1 Barevnost

Ústřední barvou celé kolekce se stala bílá, barva čistoty. Tato barva znamená touhu po dokonalosti. Vše rozjasňuje. V mé kolekci se stala hlavní barvou k vyjádření mé nejdůležitější myšlenky a tou je očištění pruhu od jeho historie a minulosti.

Další barvou kolekce se stala energická žlutá. Veselá, povzbuzující barva. Symbolizuje radost ze života. Tato barva podporuje chuť poznávat nové věci, proto neodmyslitelně pro mě patří k létu.

Provokativní magenta v sobě mísí dva opačné póly, dva kontrasty: klid modré a hnací sílu červené. Tato barva umí povzbudit a zároveň nás vede k sebepoznání. Pomáhá nám vytvářet v životě „zlaté chvíle“. Díky ní zůstaneme cílevědomými.

Mátový odstínu uklidňuje a navozuje příjemnou atmosféru. Je barvou štěstí.

Blankytně modrá je barvou oblohy, touhy a klidu. Dává nám pocit svobody. Dokážeme se díky ní mnohem lépe soustředit a přináší nám tolik potřebnou inspiraci.

A tak paleta zmiňovaných barev vnáší do celé kolekce klid a energii, které si sezóna jaro/léto žádá.

3.1.2 Materiály

Abych své představy mohla uskutečnit, hledala jsem pro svou kolekci několik různých druhů materiálu. První materiál krásně drží tvar, působí velkým objemem, ale přitom je lehké. Druhým je příjemný, lehký a prodyšný. Působí žensky a rafinovaně. Doplněno o materiály, které jsou tělu příjemné a krásně vystihují jeho siluetu.

Základ kolekce tvoří objemné kabáty a vesta z bílé 3D textilie Levitan.

Obr. 27. Detail kabátu z 3D textilie

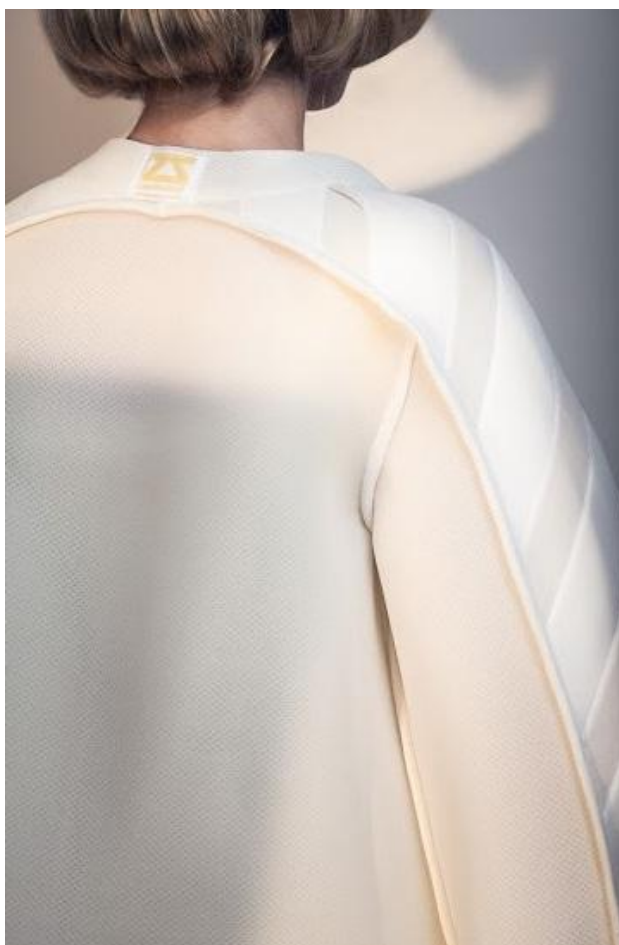
Třidimenzionální (3D) úplet je textilní útvar. Textilie vzniká provázáním dvou plochých, nezávisle na sobě vytvořených pletenin další hustou soustavou nití. Tato funkční textilie má celou řadu výhod a zajímavých inovativních vlastností. Jednou z vlastností je dokonalá cirkulace vzduchu, tedy vysoká prodyšnost. Další překvapivě nízká hmotnost v poměru

k objemu. Neabsorbuje vlhkost, perfektní pružnost = vysoký stupeň vratné deformace. Už se nemusíte bát zmačkaných kabátů. Jednoduchá tvarovatelnost a 3D úplet je recyklovatelný. Antialergický a zdravotně nezávadný.

Dalším materiálem je síťovina v bílé barvě, která je ze 100% polyesteru. Vzdušná, příjemná na dotek.

Plavkovina v žluté, blankytně modré barvě a magentě je úplet, který se skládá z 80% polyamidu a 20% elastanu. Materiály jsou velmi přizpůsobivé a příjemné na dotek s kůží. Modely jsou také doplněny bavlněným bílým úpletem, transparentním úpletem s vytkávaným jemným bílým proužkem a světle zelenou perleťovou džínsovinou.

Pro prvek pruhu jsem použita nejdříve bavlněnou stuhu. Ta se ale po našití na větší plochu materiálu neprojevila jako vhodný materiál. Proto jsem zvolila stuhu atlasovou, která se nemačká a navíc svým jemným leskem dodává modelům jistý luxus. Prvořadým pro mě také bylo kvalitní vypracování jednotlivých modelů a jejich detailů. Snažila jsem se, aby modely nevypadaly dobře jen zvenku, ale také zevnitř.

Obr. 28. Detail – rub kabátu

3.1.3 Cílová skupina

Žena, pro kterou je určena tato kolekce je osobitá, sebevědomá, svá, odvážná, nápaditá, rafinovaná, silná, ale i křehká, žena s názorem, která se vymyká hlavnímu proudu v jakékoliv části svého projevu. Nejschůdnější prostředkem, kterého si všimneme na první pohled, se stává pochopitelně oděv. Moje kolekce vyvolává diskuzi, jaká žena dneška je, nebo může být. Kolekce je určena pro dívku od 20 let, až po ženu 35 let. Žena, která se o sebe ráda stará, ale je přitom přirozeně namalovaná i upravená. Pokud jste letos dostali chuť okusit pruhy tak trochu jinak, tak je tato kolekce právě pro Vás.

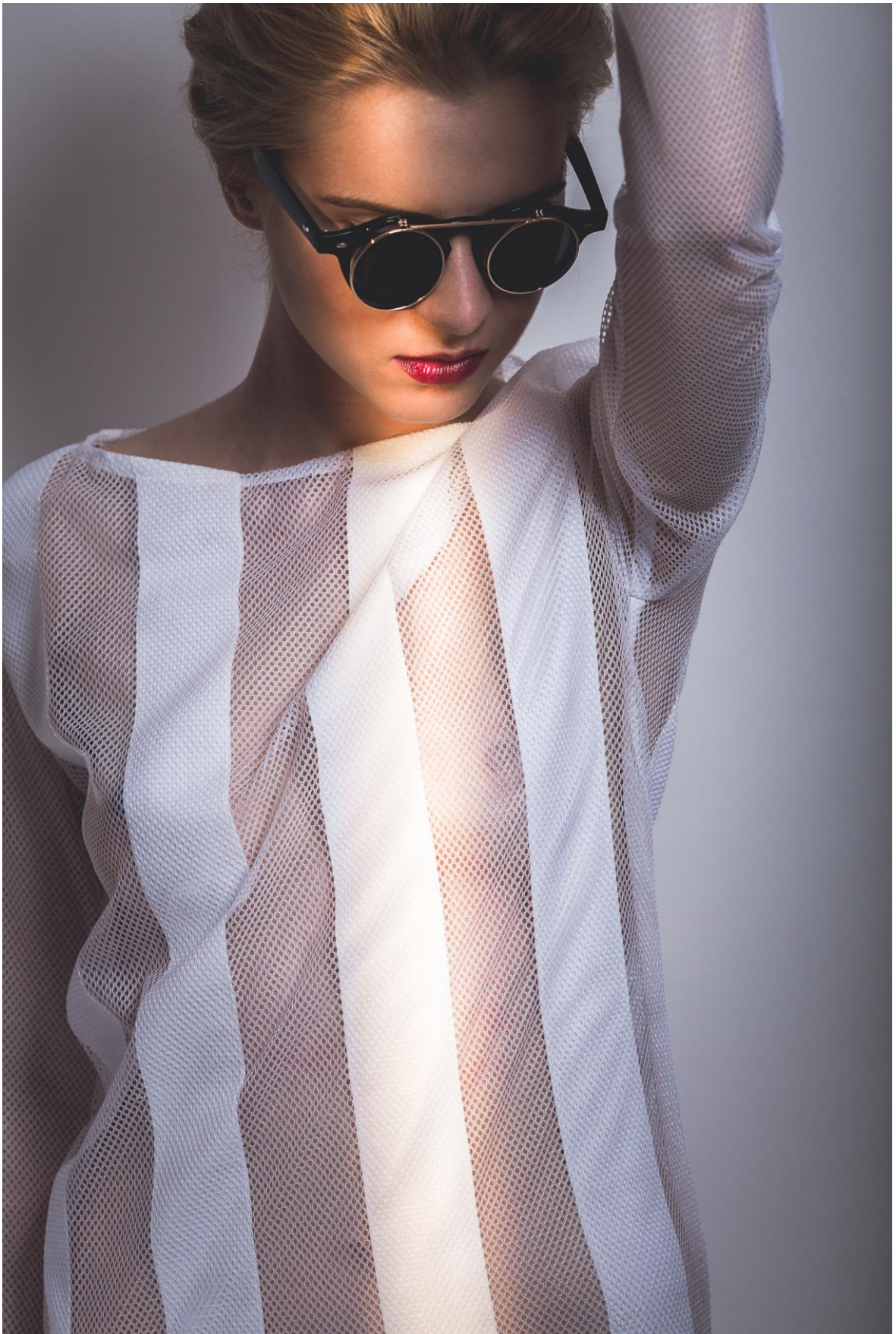
III. PROJEKTOVÁ ČÁST

4 FOTODOKUMENTACE

Pro zachycení své práce jsem zvolila stylizovaný přístup. Kolekce je nafotografována ve fotografickém ateliéru za použití umělého světla. S tímto nasvícením by nebylo možné pracovat v exteriéru nebo v otevřených prostorech, neboť by se přírodní i umělé světlo rozptýlilo. Základním a prvotním inspiračním zdrojem mé kolekce je pruh. Proto jsme se snažila zdůrazňovat u každé fotografie světelný pruh i ve vizuálním přístupu. Pruh zvýrazněný světelnou ohraničenou linkou podtrhuje základní linii kolekce. Vizuálně tak klade důraz na vnitřní myšlenku modelů a dodává fotografiím světelnou expresivitu.

Fotograf: Petr Huser

Model: Michelle Kašová

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabývala především významem a odkazem pruhu. Toto téma jsem se snažila blíže specifikovat a hledala jsem odpovědi na otázky, které mě během práce napadaly. Díky nasbíraným informacím jsem došla k výše uvedeným závěrům, kterými jsem postupně doplňovala hlavní kapitoly teoretické práce. Potřebnými zdroji pro mé mapování mi byla zejména zahraniční literatura a webové stránky, na kterých jsem dohledávala kolekce snad všech módních návrhářů a značek, kteří pracovali s pruhem. Podařilo se mi tak vytvořit dosti obsáhlý fotoarchiv, který obsahuje oděvy s pruhem, linkou či geometrií na tisíc způsobů.

Svým neustálým vyhledáváním a sbíráním inspirace a informací jsem si sestavila jakýsi podklad a oporu pro svou praktickou část. Obsahem této části i její podobou jsem se zabývala po celý rok. Jedním z cílů práce bylo vytvořit si vlastní pruh a subjektivní pohled na něj. Tento cíl, který byl daný od začátku celého procesu, hodnotím jako splněný. Vytvořila jsem finální kolekci, ve které jsem se snažila oprostít od výraznosti pruhu, a zároveň se mi podařilo vytvořit nový vzhled pruhu pomocí kombinování strukturovaných textilií. Samotný proces kolekce byl velmi různorodý. Měla jsem dostatek podmětů ke své práci. Důležité bylo utříbit si myšlenky a zaměřit se jen na jednu. Po celý čas, kdy kolekce vznikala, mě práce velmi bavila. Šla jsem do toho s velkým odhodláním. Proto se tomuto tématu hodlám věnovat dál i v budoucnu. Zjistila jsem, že je neuvěřitelně mnoho možností, jak se toto téma dá uchopit a pracovat s ním: v detailu, textuře materiálu, ale i více graficky. Snažila jsem se kusy oděvu vzájemně kombinovat, což se mi podařilo. S finální verzí práce jsem spokojená. Věřím, že i pro ostatní bude zajímavá, lákavá a nová.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] PASTOUREAU, Michel. *The Devil's cloth: a history of stripes*. 1. Washington Square Press trade paperback ed. New York; NY [u.a.]: Washington Square Press, 2003. ISBN 07-434-5326-3
- [2] *Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička. Praha: Knížní klub, 2013, 480 s. ISBN 978-80-242-4170-8
- [3] *Móda: z dějin odívání 18., 19. a 20. století: sbírka Kyoto Costume Institute*. Vyd. 1. Překlad Blanka Brabcová. Praha: Slovart, 2003, 735 s. ISBN 38-228-2624-3
- [4] GIDEL, Henry. *Coco Chanel*. 1. vyd. Praha: Garamond, 2008, 305 s., [8] s. obr. příl. ISBN 978-80-7407-022-8
- [5] SCHNEIDER, Rolf. *100 slavných filmů světové kinematografie: největší skvosty stříbrného plátna*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7234-855-8.
- [6] DK PUBLISHING, *Fashion: The Definitive History of Costume and Style*, DK ADULT, ISBN-10: 0756698359, ISBN-13: 978-0756698355
- [7] MÁCHALOVÁ, Jana, *Budiž móda, průvodce dějinami módy 20. století*. Vyd. 1. Překlad Adéla Bartlová, Milan Lžička, Praha: Knížní klub 2013, ISBN 978-80-7243-608-8, EAN: 9788072436088
- [8] STEVENSON, N., *Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři*. Vyd. 1. Praha: Fortuna Libri, c2011, 288 s. Fortuna factum, ISBN 978-80-7321-570-5
- [9] ROCCA, Federico. *Legendy módy: 20 ikon, které změnily dějiny odívání*. V Praze: Slovart, 2013, 223 s. ISBN 978-80-7391-784-5
- [10] KYBALOVÁ, Ludmila. *Středověk*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 278 s. Dějiny odívání. ISBN 80-7106-146-8

Magazín:

- [11] ZEMEN, Brigita. *Muž, který nám dal námořnické tričko*. Blesk pro ženy. 2014, č.40, s. 32, 33, ISSN 1214-6358

Internetové zdroje:

[12] <http://www.intothefashion.com>

[13] <http://relax.lidovky.cz>

[14] <http://www.salon.cz/kralovna-upletu-sonia-rykiel.html>

[15] <http://www.miss-pepper.cz/miucia-prada-navrharka-ktera-vam-vyrazi-dech/>

[16] <http://www.style.com/fashion-shows/spring-2013-ready-to-wear/dolce-gabbana>

[17] <http://www.elle.cz/moda/modni-prehlidky/pfw-jaro-leto-2013-louis-vuitton>

[18] <http://off---white.com/en/c.html>

[19] <http://www.dmarge.com/2014/11/brands-know-hood-air.html>

[20] <http://www.sadiewilliams.co.uk/>

[21] <http://carboncostume.com/6-signs-your-costume-was-designed-by-tim-burton/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

tzn. to znamená

např. Například

str. Strana

č. Číslo

Obr. Obrázek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Saský komplet (1547-1553). Dostupné z: <http://www.skd.museum/en/museums-institutions/residenzschloss/ruestkammer/history-of-the-collection/index.html>

Obr. 2. Šaty - Robe retroussée dans les poches Francie kolem roku 1780. Dostupné z: http://www.kci.or.jp/archives/digital_archives/detail_28_e.html

Obr. 3. Missoni 1971 a Marc Jacobs jaro/léto 2011. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 4. David Bowie 1973 a Givenchy jaro/ léto 2012. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 5. Tina Laser 1949 a Bottega Veneta jaro/ léto 2012. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 6. YSL 1964 a Bottega Veneta podzim/zima 2014/2015. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 7. Robert Sloan 1965 a Damier Doma Resort jaro/léto 2014. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 8. André Courrèges a Tom Ford jaro/léto 2015. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 9. L'Officiel 1972 a Michael Kors jaro/léto 2013. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 10. Veronique Branquinho a Calvin Klein podzim/zima 2014/2015. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 11. Michael Kors a Sportmax jaro/léto 2013. Dostupné z: <http://www.intothefashion.com/search/label/into%20the%20same%20idea>

Obr. 12. Coco Chanel, září 1937. Dostupné z: <http://images.fashionnstyle.com/data/images/full/24349/coco-chanel-accessories-jpg.jpg>

Obr. 13. Kolekce „Space Age“ 1967. Dostupné z: <https://media.coletterie.com/2011/05/cardin-jersey-wool-winter-68.jpg>

Obr. 14. Courrèges, šaty 1966, fotograf Willy Rizzo. Dostupné z: http://www.global-customer.com/static/images/Fashion_Courreges/Courreges_Fashion_6.jpg

Obr. 15. Šaty „Mondrian“ - podzim/zima 1965, bílý, červený a černý vlněný žerzej. Dostupné z:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0f/Mondriaanmode_door_Yves_St_Laurent_%281966%29.jpg

Obr. 16. Sonia Rykiel, Elle – Francie 1966. Dostupné z: <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/eb/11/35/eb1135873528a6a87ecda7548917b8ba.jpg>

Obr. 17. „ Staircase Pleats“, podzim/zima 1994/95, stříbrný plisovaný polyester. Dostupné z: <http://blog.metmuseum.org/blogmode/wp-content/uploads/2008/02/dp1539941.jp>

Obr. 18. Prada jaro/léto 2011. Dostupné z: <http://www.mdls.cz/clanek/1525-prada-jaro-let-2011>

Obr. 19. Dolce&Gabbana jaro/léto 2013. Dostupné z: <http://www.kissmestupid.co/wp-content/uploads/2013/08/Dolce-Gabbana-womenswear-Spring-Summer-2013-ad-campaign-glamour-boys-inc-preview.jpg>

Obr. 20. Louis Vuitton, jaro/léto 2013. Dostupné z: <https://wearesodroe.files.wordpress.com/2013/01/louis-vuitton-campaign-ss-2013-1.jpg>

Obr. 21. Gaultier pro Lindex, podzim/ zima 2014. Dostupné z: http://mb.cision.com/Public/492/9626281/9fb9062d64647f7a_org.jpg

Obr. 22. OFF WHITE, podzim/zima 2014. Dostupné z: http://off-white.com/en/c/10/women_fw14_looks.html

Obr. 23. HBA, podzim 2015 ready to wear. Dostupné z: <http://www.style.com/slideshows/fashion-shows/fall-2015-ready-to-wear/hood-by-air/collection>

Obr. 24. Sadie Williams, podzim/zima 2015. Dostupné z: <http://www.totemfashion.com/assets/images/clients/women/sadiewilliams/fw1516/grande/02.jpg>

Obr. 25. Kostýmy z filmů Tima Burtona. Dostupné z: <http://carboncostume.com/6-signs-your-costume-was-designed-by-tim-burton/>

Obr. 26. Použití pruhu v předním díle saka. Dostupné z: vlastní fotoarchív

Obr. 27. Detail kabátu z 3D textilie. Dostupné z: vlastní fotoarchív

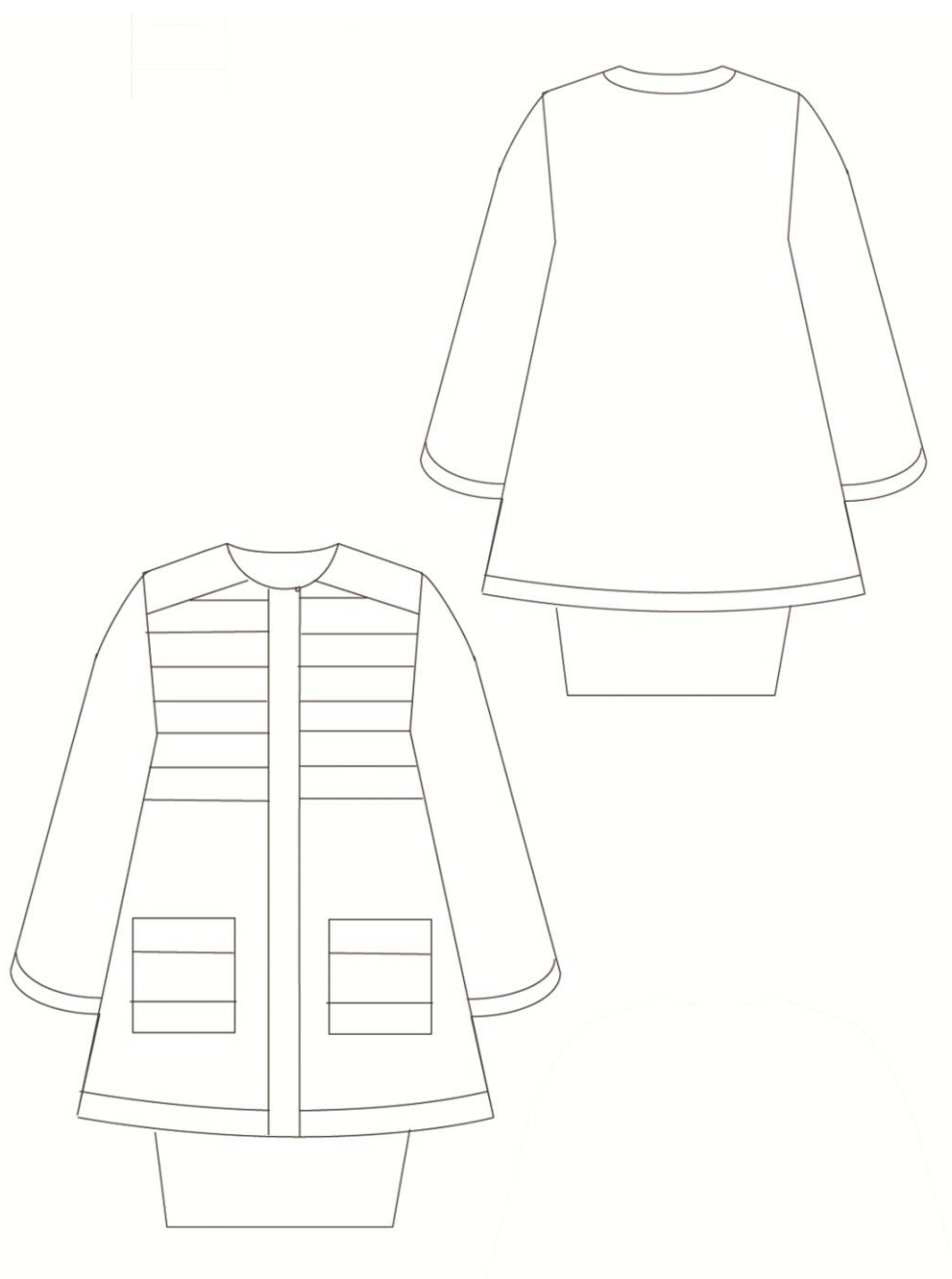
Obr. 28. Detail – rub kabátu. Dostupné z: vlastní fotoarchív

SEZNAM PŘÍLOH

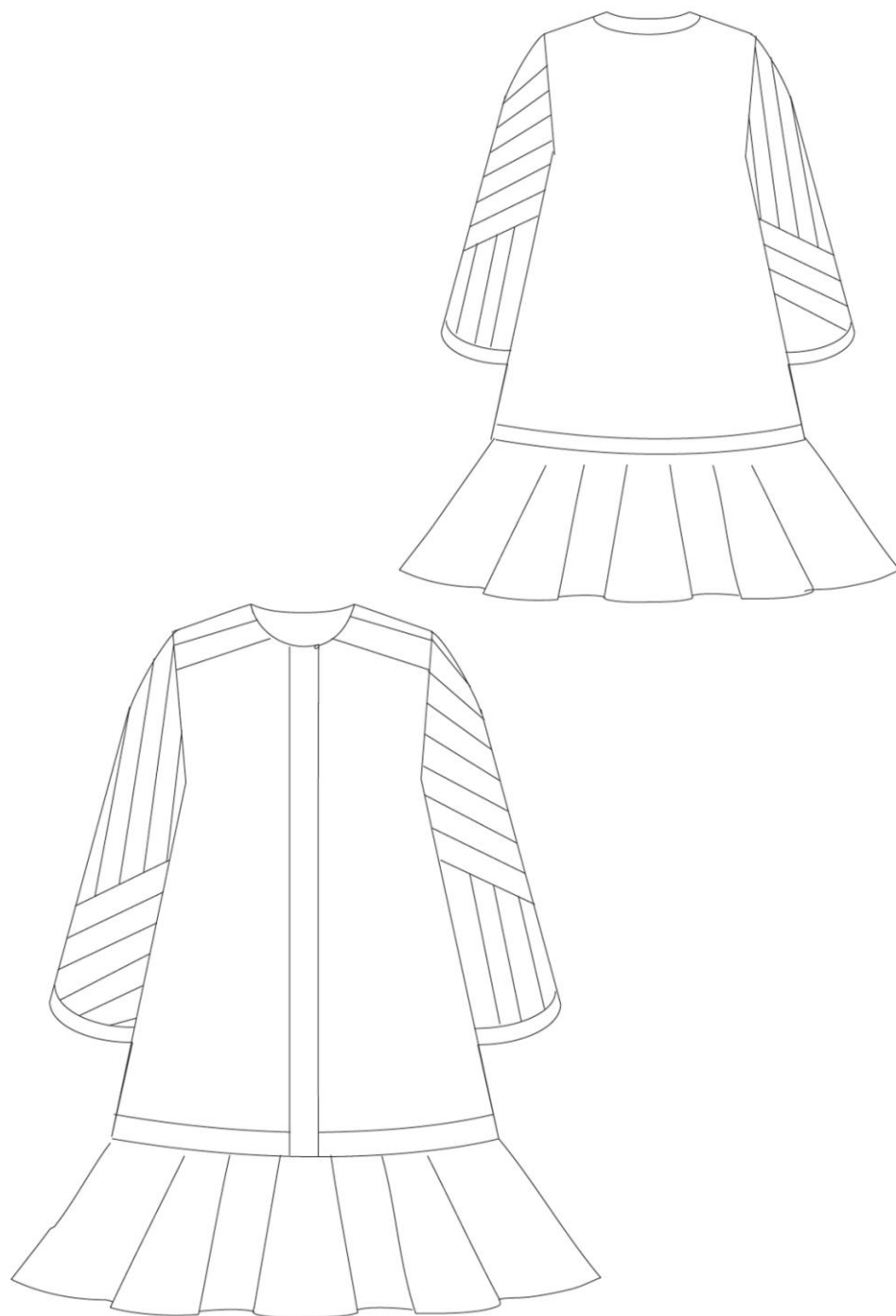
Příloha P I. Technické nákresy

Příloha P II. Prvotní ilustrace, moodboard, storyboard, barevnost kolekce, návrhy

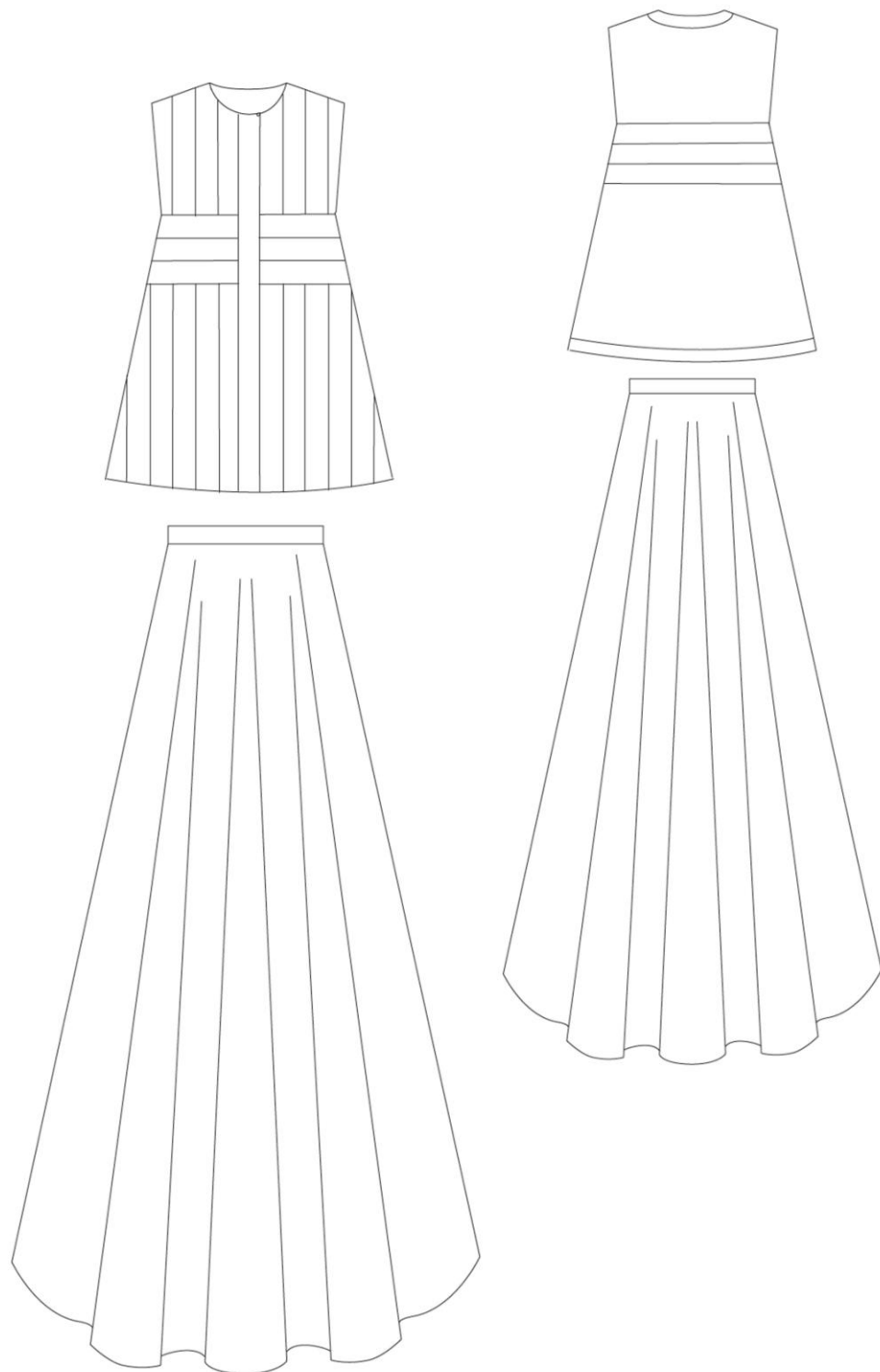
PŘÍLOHA P I: TECHNICKÉ NÁKRESY

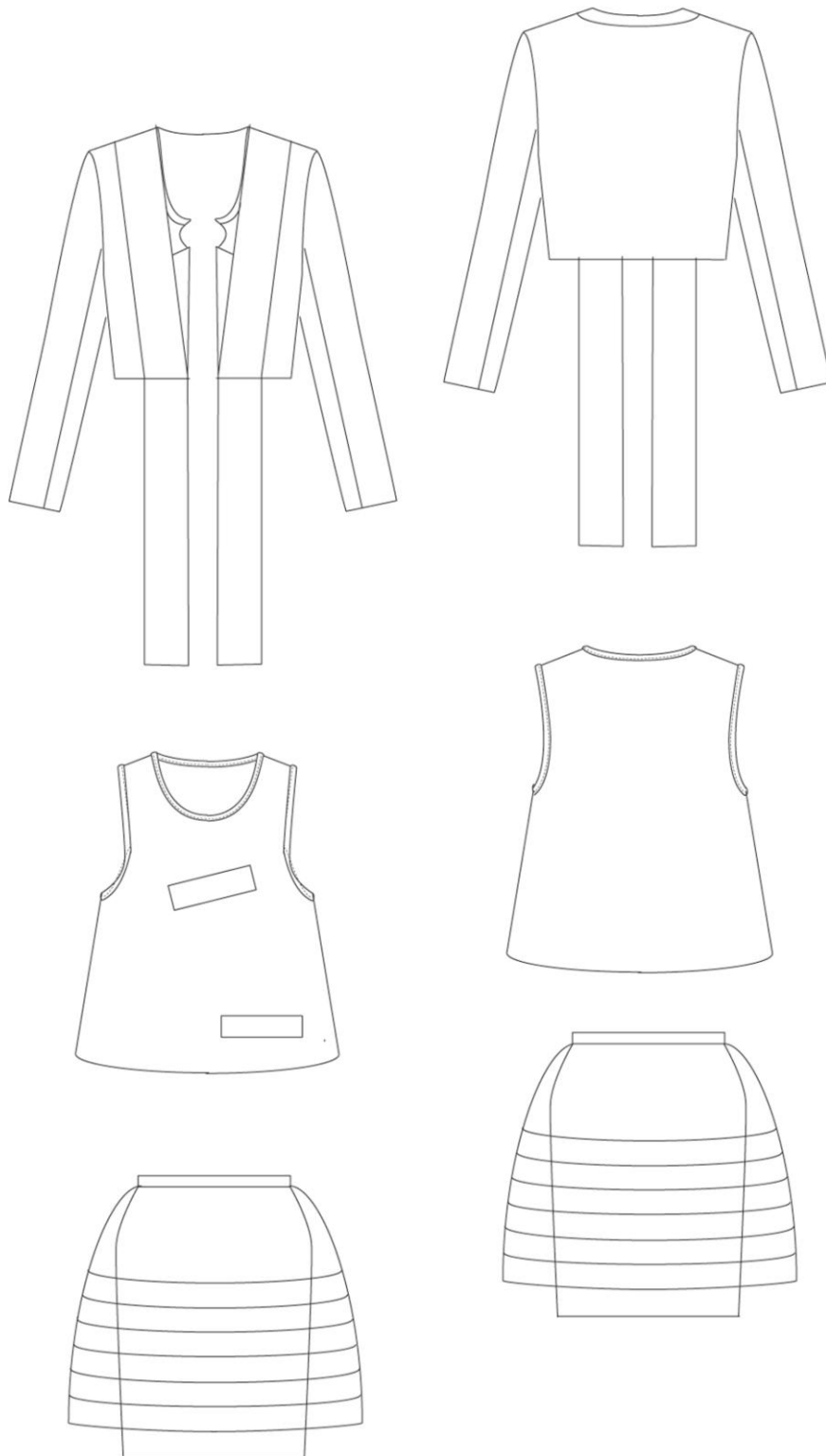
Model č. 1

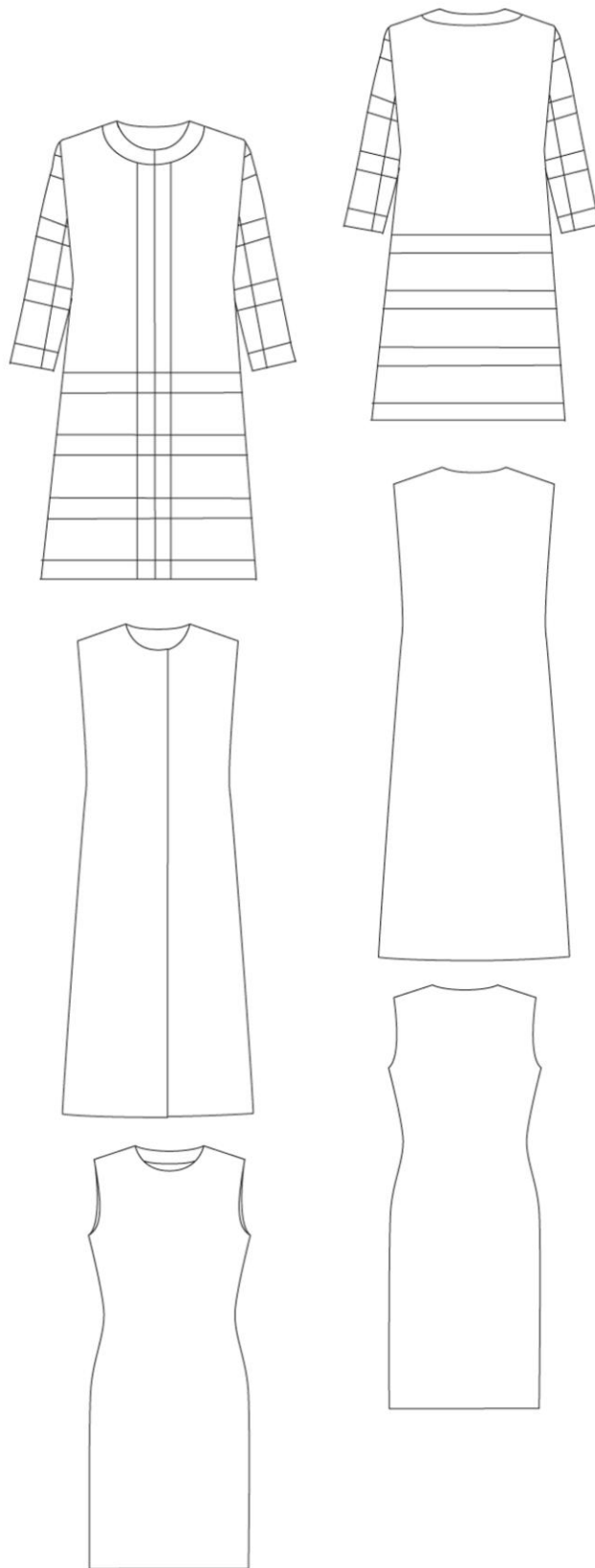
Model č. 2

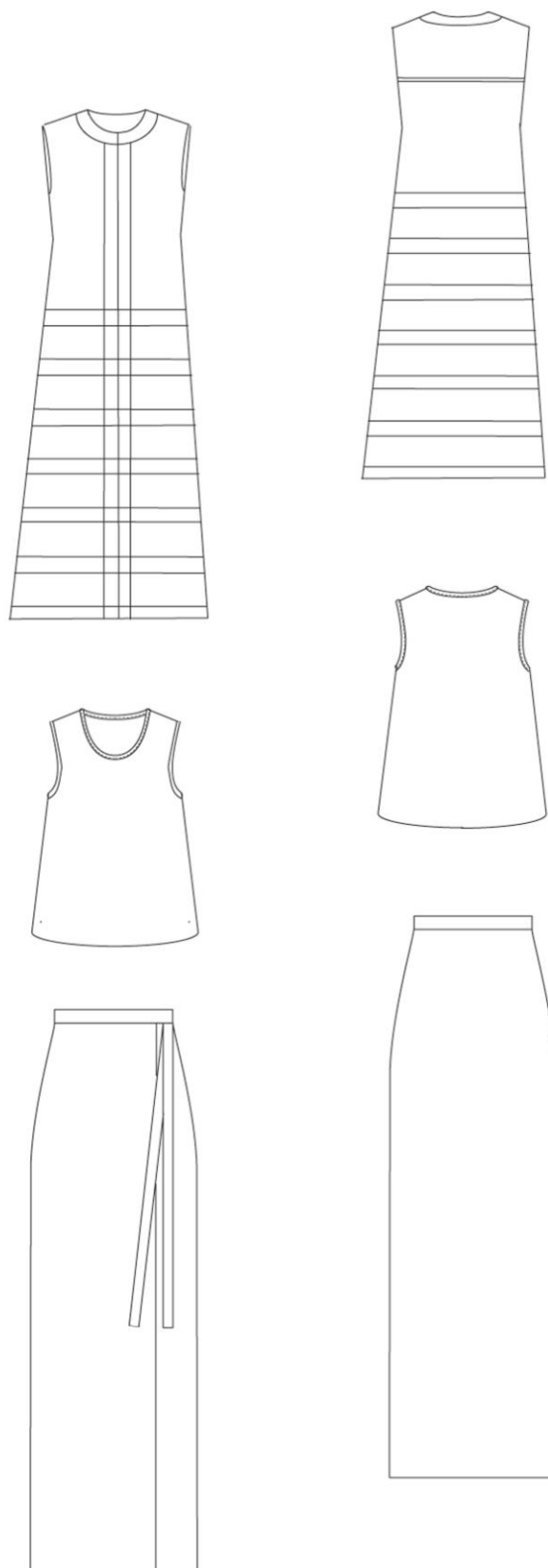
Model č. 3

Model č. 4

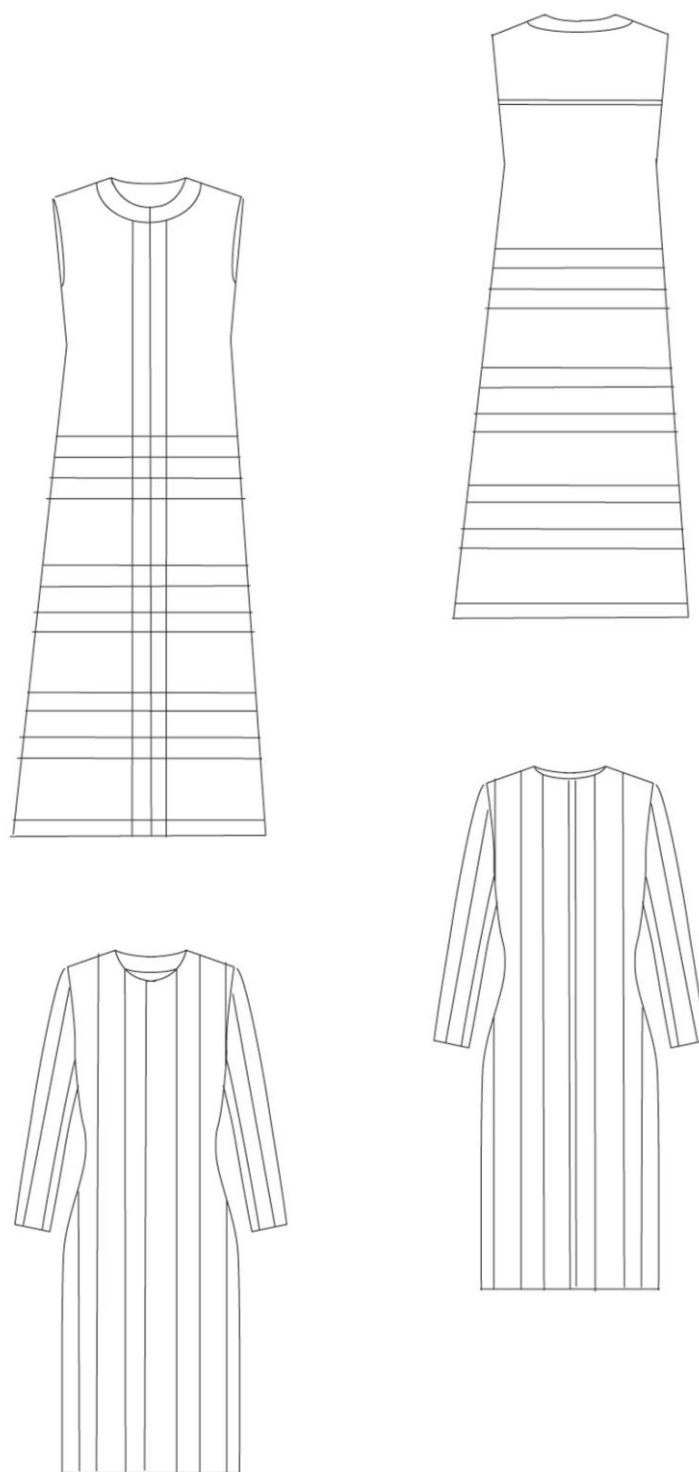
Model č. 5

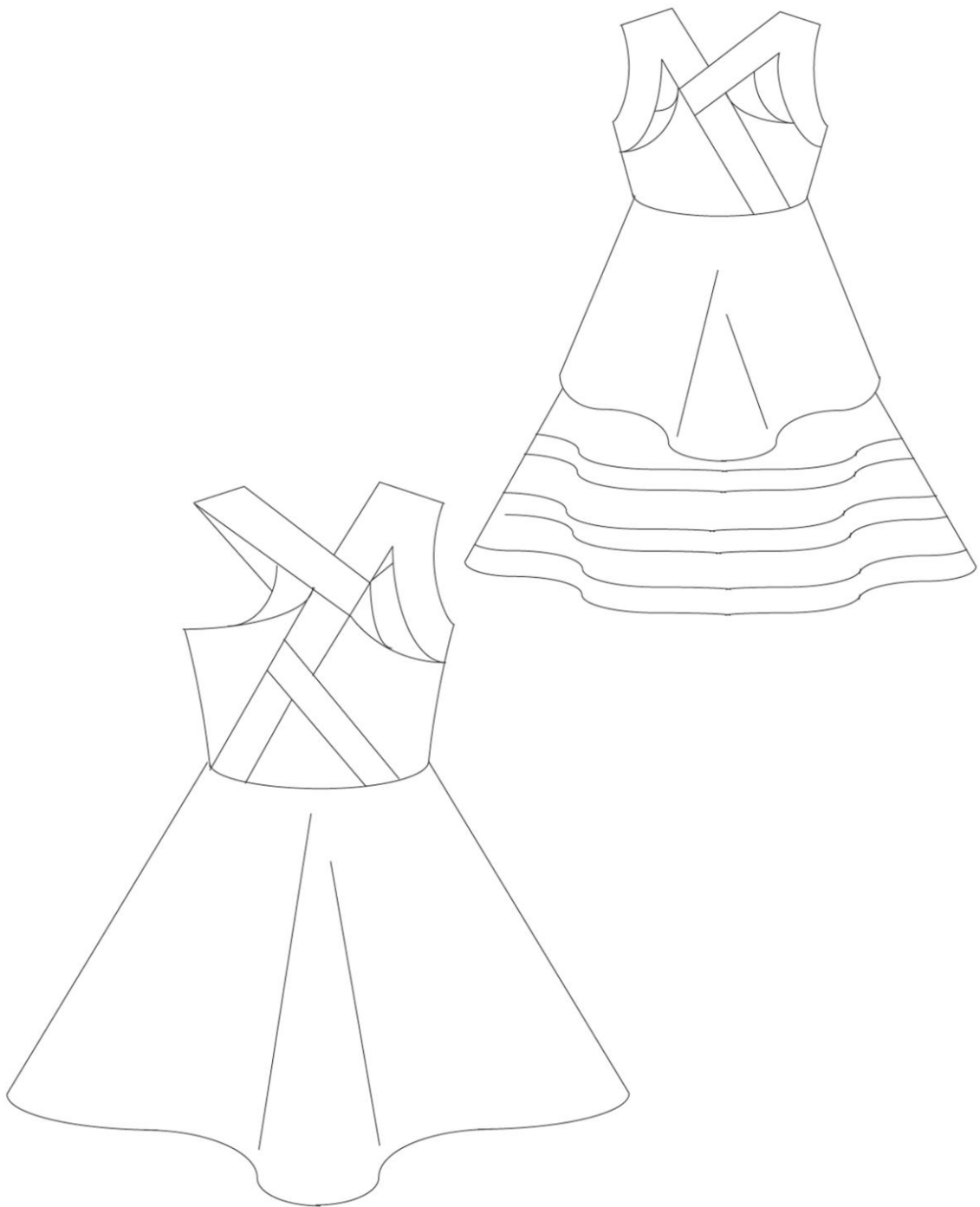
Model č. 6

Model č. 7

Model č. 8

Model č. 9

**PŘÍLOHA P II: PRVOTNÍ ILUSTRACE, MOODBOARD,
STORYBOARD, BAREVNOST KOLEKCE, NÁVRHY**

